

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strassmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Naša pravična zmaga

Po trodnevni ogorčeni javni in zakulisni borbi je moralo Društvo narodov na temelju neizpodbitnih dokazov izreči svojo sodbo. Ženevski pravorek se glasi tako, da je Madžarska kriva in sokriva marsejskega zločina v smislu jugoslovenske obožnice. Končna resolucija, ki jo je v tej zadevi soglasno sprejel svet Društva narodov, sicer nima one oblike, v kakršni se običajno izrekajo sodbe in bo površnem čitatelju morda za prvi hip zakrita vsa teža ženevske odločitve. Kdor pa se poglubi v resolucijo samo in čita elaborat diplomatov tako, kakor je treba čitati dokumente te vrste, mu bo kopnena nejevolja od odstavka do odstavka, tako da bo končno z olajšanjem ugotovil našo zmago na vsej črti.

Če tedaj ujememo čitati med vrsticami in razčlenjujemo posamezne odstavke resolucije, vidimo, da je Madžarska v vsej sodbi prizadeta in da je njena krivda dognana tudi v tistih točkah, kjer je stilizacija nekako splošna. Tako se n. pr. v drugi točki resolucije Madžarska ne imenuje, vendar je vsak stavek tako postavljen, da so ugotovljeni vsi primeri očitnega kršenja mednarodnega prava, politične morale, spodobnosti in običajnega takta med posameznimi državami in narodi. Daleko razločnejši govori točka tretja, ki pravi, da razne predstavitve jugoslovenske vlade v tuzi štirih let od budimpeštanske vlade niso bile rešene na način, ki bi zadovoljil našo državo. Tudi tu je izrazoslovje še milo in obzirno, dasi se nikakor ne ogiblje bistva, t. j. madžarske krivde.

Naslednji odstavki iste točke pa ne morejo več mimo tega, da ne bi v besedilu stala usodna beseda sokrivde na zločinu v neposredni besedni in smiselni zvezi z madžarskim imenom. To mesto pravi, »da so izvestne madžarske oblasti sokrive vsaj zaradi nemarnosti v svojem postopanju o priliki priprav za marsejski atentat«. V tem važnem stavku je treba posvetiti posebno pažnjo po posameznih besedah, ker je v njih skrit pravi smisel, ki pa paznemu očesu postane takoj očit. »Izvestne madžarske oblasti so sokrive,« ugotavlja ta odstavek. Katere so te izvestne oblasti? Morda samo one najnižje, na katere je Eckhardt v zagati val vsi krivdo? Ne samo one! Izraz je širši in obsega vso madžarsko upravno in vladno birokracijo, ki je s tem nedvoumno obsojena zaradi zločinske sokrivde. Ako si le približno lahko predstavljamo, koliko ostroumne borbe je bilo potrebno za to prefinjeno stilizacijo, potem si lahko mislimo, kak bo boj je divjal še za neko drugo besedico tega stavka. »Madžarske oblasti so sokrive vsaj zaradi nemarnosti,« pravi obsojba, toda podčrtana mala besedica bi bila v končni stilizaciji čisto lahko izostala, da ni bilo koga, ki bi ravno nji pridajal veliko važnost. Obenem pa priča ta besedica, da je sodišče dognalo več kakor samo nemarnost, in usodni »vsaj« skriva v sebi ugotovitve, da se je sodišče nedvomno uverilo tudi o zlonamernosti. Ker pa je resolucija plod političnih pogajanj, je ta beseda dovolj, da za večno potrjuje vse dalekosežnejšo sokrivdo na zločinu, nego jo formalno ugotavlja sama sodba sveta DN.

Dokaz jugoslovenske vlade se je tedaj posrečil v polni meri in madžarska vlada stoji pred svetom kot razkrinkani sokrivec pri najgusnejšem zločinu, kar jih pomni novejša zgodovina omikanih narodov. S tem pa je pravica po določilih mednarodne morale zadoščeno in Jugoslavija je pred forum svetovnega sodišča dosegla vse, česar se je mogla nadejati od institucije s tako pomanjkljivim pravilnikom. Društvo narodov manjka namreč izvršni organ, zato prepuča obsojence, da sam brez oklevanja izvede vse primerne sankcije proti onim oblastem, ki so krive aktivne pomoči marsejskim morilec.

Naša država si je tedaj izvojevala vse, kar se je ob danih prilikah dalo doseči. Nje moralna zmaga je popolna. Ne smemo pozabiti, da se kriminalna stran marsejskega zločina obravnava drugod, v Ženevi je prišla na razpravo samo politična stran naše nade vse tragične izgube. Kljub temu, da nas čustveno ne more zadovoljiti ta veliki moralni in diplomatski uspeh v Ženevi, moramo iz opovrnosti priznati, da so naši zastopniki vodili resno pravdo z vsem dostojanstvom in da so visiki dvignili prapor naše narodne časti v trenutkih, ko je bila pozornost vsega sveta osredotočena v Ženevi in s tem na nas. Z zadovoljstvom smo tudi lahko ugotovili zvestobo in poštrevnost naših zaveznikov iz Male antante in iz Balkanske zveze, zanesljivost velike zaveznice Francije in lojalnost in džentlemenstvo Velike Britanije. Delo blagopokojnega Viteškega Ureditelja je zgrajeno v jeklu in granitu, kar je dokazala ženevska težka preizkušnja.

Ženevski proces pa je resen pouk tudi v nekem drugem pogledu. Naša država je nastopila z nesporno pravično zahtevo, ki sta jo podpirali dve močni državni zvezi: Mala antanta in Balkanska zveza. Na naši strani je bila vrhu tega še močnejša velika Francija, da ne omenjamo simpatij za nas, ki jih je po vsem svetu vzbudila naša tragična izguba. Pa je

Po naši zmagi v Ženevi

Ves svet priznava, da je dobila Jugoslavija v Ženevi veliko bitko, s katero je zadan madžarskemu revizionizmu usoden udarec

Ženeva, 11. decembra n. Svet Društva narodov je sredi ob 11.30 nadaljeval svojo sejo in na predlog poročevalca o jugoslovensko-madžarskem sporu, ministra sira Antonya Edena, sprejel soglasno naslednjo resolucijo (ki smo jo včeraj objavili samo v drugi izdaji »Jutra« in jo zato danes ponatiskujemo):

1. Prepričan, da je tolmač čustev vsega Društva narodov, svet Društva narodov enodušno obžaluje atentat, ki je zahteval življenj jugoslovenskega Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja in g. Louisa Barthouja, obsoja ta gnusni zločin in se pridružuje žalosti jugoslovenskega in francoskega naroda ter zahteva, da se vsi, ki so odgovorni, kaznujejo.

2. Svet Društva narodov opozarja, da je vsaka država dolžna, da ne podpira in ne trpi na svojem ozemlju nikake teroristične aktivnosti s političnimi svrhami. Nobena država ne sme ničesar zanemariti, kar bi preprečilo ali onemogočilo delovanje take vrste in mora vsaka sodelovati v ta namen z vladami, ki bi to od nje zahtevale. Svet Društva narodov torej ugotavlja, da je zlasti dolžnost članov Društva narodov glede na njihove obveznosti napram paktu, da spoštujejo teritorialno integralnost sedanje politične nezavisnosti ostalih članic.

3. V prizadevanju, da bi med članicami društva vladali dobri odnosi, od katerih zavisi mir; zaupajoč, da ne bodo ničesar storile, kar bi moglo mir kompromitirati; ugotavljajoč, da izhaja iz razprave, ki se je vodila pred svetom Društva narodov, kakor tudi iz dokumentov, ki so mu bili predloženi, in posebno iz diplomatske korespondence med jugoslovensko in madžarsko vlado od 1. 1931. do 1934. da razna vprašanja, ki se nanašajo na obstoj in aktivnost terorističnih elementov izven jugoslovenskega ozemlja, niso bila urejena v zadovoljstvo jugoslovenske vlade;

Zaključna seja sveta DN

Po sprejetju resolucije so govorniki ponovno izrazili svoje priznanje Jugoslaviji za njeno hladnokrvno zadržanje, ki je rešilo evropski mir

Ženeva, 11. decembra. Č. Nočna seja sveta Društva narodov se je pričela tik pred 23. uro. Takoj po otvoritvi je prevajalec prečital govor madžarskega delegata Eckhardta, nakar je poročevalc angleški minister Eden poudaril, da je pri proučevanju celotnega vprašanja vpošteval stališči obeh prizadetih strank, ki jih v ostalem ne namerava reasumirati, ker sta znani vsemu svetu. Zaradi tega je takoj nato prečital predlog resolucije.

Predsednik Vasconcellos je stavil predlog na glasovanje. Po drugem odstavku člena 11. pakta Društva narodov morajo resolucijo, kakršno je predlagal angleški pravosodni minister, sprejeti soglasno vsi člani sveta, kakor tudi obe prizadeti stranki, v konkretnem primeru Jugoslavija in Madžarska. Resolucija je bila dejansko soglasno sprejeta. Najprej so glasovali delegati, ki niso člani sveta, to so jugoslovenski zunanji minister Jevtič, rumunski zunanji minister Titulescu, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš, ki je za čas razprave o jugoslovenski spomenici oddolžil predsedstvo sveta in madžarski delegat Eckhardt, nato pa člani sveta zastopniki Anglije, Avstralije, Argentine, Čilea, Danske, Španije, Francije, Italije, Mehike, Poljske, Portugalske, Turčije in Rusije. Portugalski delegat predsednik Vasconcellos je s poudarkom sporočil izid glasovanja.

V dvorani je izvala objava rezultata znatno pomirjenje, in je vladalo zato za nadaljnji potek seje vedno manjše zanimanje. Le govor francoskega zunanjega ministra Laval je bil deležen še pozornosti. Laval je dejal, da mora v trenutku, ko se zaključuje tako važna debata v vrhovnem organu sveta Društva narodov, poudariti vnovič nerazdružno prijateljstvo in zavezništvo Francije in Jugoslavije. Madžarska vlada je sedaj dolžna, da izpolni odredbe sveta Društva narodov. Od njene odgovornosti sedaj zavisi ves nadaljnji razplet tega mučnega problema. Vsekakor pa je baš zaključena razprava v svetu Društva narodov znova utrdila evropski mir.

Italijanski delegat Aloisi je v veliki svoji vladi z največjim zadovoljstvom ugotovil, da je težavno vprašanje sedaj urejeno

kljub vsemu temu bilo treba orjaških naporov, da smo prodrli s svojo tako jasno, tako dokumentirano in tako pravično zahtevo! Kako bi nam šlo, ako bi nastopili v Ženevi za pravico kot majhna, neurejena in slabotna država, na katere zavezništvo nihče ne polaga nikakršne važnosti, tega si ni mogoče niti predstavljati. Že v svojem sedanjem položaju smo morali izpustiti iz obožbe sokrvice, ki je istotoliko kriv na marsejskem zločinu! Ravno tiste države, ki takoj odpošljejo svoje čete in svojo morarico, kjer se pokaže samo majhna nevarnost za izkoriščevalske interese njihovih podanikov, nimajo niti najmanjši smisla in čista pravičnosti za krivice, ki se gode šibkejšim. Tudi to smo v Ženevi izkusili na lastni koži, dasi je naš uspeh nedvomen: V ženevski politični areni smo zmagali na vsej črti

ugotavljajoč po tej razpravi in na osnovi omenjenih dokumentov, da so izvestne madžarske oblasti sokrive vsaj zaradi nemarnosti o priliki delovanja v zvezi s pripravami za marsejski atentat;

smatrajoč poleg tega, da ima madžarska vlada, v svesti si svoje mednarodne odgovornosti, dolžnost, da brez oklevanja izda ali izlovi vse primerne sankcije proti onim oblastim, katerih krivda bo dognana;

prepričan, da bo madžarska vlada izpolnila to dolžnost, jo poziva svet Društva narodov, da mu sporoči odredbe, ki jih bo v ta namen izdala.

4. Svet Društva narodov smatra, da predpisi mednarodnega prava o pobijanju teroristične aktivnosti danes niso dovolj precizni, da bi mogli garantirati efektivno mednarodno sodelovanje v tem pogledu. Zato določa, da se sestavi odbor strokovnjakov z nalogo, da prouči to vprašanje v svrhu sestave načrta o mednarodni konvenciji, s katero bo mogoče zagotoviti pobijanje delovanja ali zločina, izvršenega v svrhu političnega terorizma. Ta odbor sestavlja deset članov. Svet Društva narodov poziva vlade Belgije, Anglije, Francije, Madžarske, Italije, Poljske, Rumunske, Švice in Unije sovjetskih socialističnih republik, da vsaka izmed njih imenuje po enega člana v ta odbor in mu predloži v proučitev nasvete, ki jih je dala svetu Društva narodov francoska vlada ter obenem pozove vse vlade, ki bi istotako imele tudi same kake nasvete, da jih dostavijo generalnemu tajniku, ki jih bo dal v proučitev odboru. Svet Društva narodov poziva odbor, da mu predloži svoje poročilo, da lahko uvede proceduro, določeno z resolucijo skupščine Društva narodov z dne 25. septembra 1931, ki se nanaša na sklenitev kake konvencije pod okriljem Društva narodov.

marsejskega zločina in onemogočenje terorizma.

Popoldne so se sestali k skupni seji zunanji ministri Male antante in Balkanske zveze. Na tej seji so premetili položaj po nočnih sklepih sveta Društva narodov in se dogovorili glede nadaljnje skupne akcije.

Napetost se je polegla

Ženeva, 11. decembra. p. Današnji švicarski listi obširno komentirajo nočne sklepe

Madžarska pod kontrolo

Po mnenju ženevskih krogov je prišla Madžarska sedaj takorekó pod kontrolo Društva narodov

Ženeva, 11. decembra p. V vseh ženevskih krogih so z največjim zadovoljstvom sprejeli prve vesti o ureditvi jugoslovensko-madžarskega konflikta s sprejetjem resolucije, ki daje Jugoslaviji popolno zaščeno.

V prvih komentarjih, ki jih je bilo slišati takoj po končani seji, se je zlasti poudarjalo, da se je svet Društva narodov kot najvišji mednarodni forum pridružil žalosti jugoslovenskega naroda, obsojil marsejski zločin ter zahteval, da se krivci kaznujejo. V ženevskih krogih tolmačijo ta del resolucije tako, da se ne nanaša samo na one krivce, ki so sedaj še na Madžarskem, marveč na vse udeležence in sokrvice teroristične zarote, zlasti pa tudi na oba glavna voditelja Paveliča in Kvaternika, ki sta sedaj v Italiji in polkovnika Perčevića, ki je v Avstriji. Resolucija poudarja dolžnost vseh držav članic Društva narodov, da sodelujejo pri razčiščenju marsejskega atentata, s čimer se je hotelo posebej poudariti tudi dolžnost Italije, da izroči glavne krivce, ki se skrivajo na njenem ozemlju.

Na drugi strani se poudarja v ženevskih krogih, da sklep sveta Društva narodov definitivno onemogoča nadaljevanje revizionistične politike. Resolucija izrecno podpira obveznost vseh članov Društva narodov, da spoštujejo teritorialno inte-

griteto in politično neodvisnost vsake posamezne države. Ironija usode je hotela, da je bil tudi madžarski delegat prišel na glasovanje za to resolucijo in s tem pred vsem svetom dokumentiral obveznost Madžarske, da spoštuje teritorialno nedotakljivost vseh svojih sosedov.

Kot najbolj značilno pa poudarjajo v ženevskih krogih, da je z resolucijo, ki jo je sprejel svet Društva narodov, postavljena Madžarska odnošna madžarska vlada pod neposredno kontrolo Društva narodov. Resolucija izrecno ugotavlja, da je iz dokumentirane pritožbe, ki jo je predložila Jugoslavija, jasno razvidno, da so madžarske oblasti soodgovorne za marsejski zločin in za teroristično akcijo, ki se je vodila z madžarskega ozemlja. Resolucija zahteva, da uvede madžarska vlada novo preiskavo, da brezpogojno ugotovi krivdo in odgovornost madžarskih oblasti in organov in da o vseh svojih ukrepih, ki jih bo izdala v zvezi s tem, nemudoma poroča Društvo narodov. To predstavlja svoje vrste kontrolo in indirektno najstrožjo obsodbo madžarske vlade, kateri je s tem izrečena nezaupnica s strani najvišjega mednarodnega foruma. Tako ostre obsodbe svet Društva narodov doslej ni še nikdar izdal in Jugoslavija je dobila s tem po mnenju ženevskih krogov največje in najpomembnejše zadoščeno.

Kakšne bodo posledice

Komentarji francoskega tiska — Blok miroljubnih držav se je znatno okrepil in tvori čvrst temelj bodočega razvoja

Pariz, 11. decembra. g. Ponoči doseženi sporazum o jugoslovenski pritožbi v Ženevi je napravil v Parizu globok vtis. Izid slavje kot uspeh Jugoslavije in Male antante, za katerega se je treba prav tako zahvaliti sodelovanju velesil, kakor pomirljivemu nastopu zunanjega ministra Jevtiča in njegovi zaveznikov iz Prage in Bukarešte. O posledicah včerajšnjega sporazuma piše »Echo de Paris« med drugim:

Ne samo vsebina resolucije, temveč tudi drugi razlogi dajejo Mali antanti pravico do zadoščanja. Se bolj so bili prepričevalni argumenti, ki so jih predložili njeni zunanji ministri, demarše, ki so jih izvedli v soboto in nedeljo pa so bile odločilne, da se je odprla pot za veliko odločitev v pretekli noči. Zaključki, ki se lahko storijo po včerajšnji debati so naslednji:

1. Jugoslovenska vlada lahko sedaj pomirno razburjenje, ki vlada med njenim prebivalstvom.

2. Madžarski revizionizem je bres dvoma izgubil na prepričljivosti in bo v bodoče težko nadaljevati zanj propagando.

3. Države Male antante so nastopale skupno in odločno ter so spravile Madžarsko v silno stisko. Istočasno so se okrepile vezi Male antante do Turčije in Sovjetske unije ter znova potrdili prijateljski odnosi do Francije. Okoli tega jedra se bo lahko ivedlo splošno pomirjenje in ojačenje zvez bo ostale države prej pritegnilo kot odhijalo.

4. Ali se sme v bodoče pričakovati izboljšanje odnošajev med Male antanto in Madžarsko? Vse to je odvisno od tega, kako se bo Madžarska rešila iz sedanjega položaja. Mala antanta je pripravljena za sodelovanje s pogojem, da bo Budimpešta prenehala delovati proti mirovnim naporom.

5. Delo za italijansko — francosko zблиžanje je po včeraj doseženem sporazumu v Ženevi le še olajšano.

Porazen vtis na Madžarskem

Madžarsko javnost je obsodba v Ženevi tem bolj presenetila, ker so jo ves čas varali z lažnimi vestmi

Budimpešta, 11. decembra. p. Poročila o sklepih sveta Društva narodov in resoluciji, ki daje popolno zadoščeno Jugoslaviji, so napravila na madžarsko javnost porazen vtis. Budimpeštanska radio-postaja je do 1. ponoči oddajala obširna poročila iz Ženeve in po svojem starem običaju prikazovala položaj kot izredno ugoden za Madžarsko. Ko pa je bila seja sveta Društva narodov zaključena s sprejetjem resolucije, ki predstavlja hudo obsodbo Madžarske, je madžarska radio-postaja utihnila in ni dajala več nobenih poročil. Javnost je tako šele iz listov izvedela za sklepe v Ženevi, ki so zato vplivali še tem bolj porazno. Madžarski listi se v svojih komentarjih omejujejo zgolj na konstatcijo, da je z razsodbo sveta Društva narodov presekan strahoviti napetost, ki je tri dni vladala v vsej Evropi.

»Pester Lloyd« piše, da je po zaslugi Društva narodov odstranjena nevarnost vojne. »Pesti Naplo« priznava, da madžarska vlada v svoji obrambi proti jugoslovenskim obtožbam ni dosegla zaželenega uspeha in se tolaži s tem, da je Madžarska s tem do prinesla veliko žrtev za ohranitev miru. Ob koncu pa dodaja, da bo treba sedaj zastaviti vse sile, da se prične nova doba v duhu sporazuma in mednarodnega sodelovanja. Oficijozni »Ujsag« označuje ženevski sporazum kot dokaz vestnega dogovora, ki bo mogel dokončno pomiriti narode. V interesu tega pomirjenja je morala tudi Madžarska položiti nekatere žrtve, kar je

združeno z vsakim sporazumom. Dejstvo, da je bila Madžarska pripravljena na te žrtve, dokazuje najbolj nedvoumno njeno globoko željo za mir, mednarodno sodelovanje in evropsko solidarnost. Madžarska je pristala na sporazumno formulo z namenom, da bi omogočila konstruktivno mirovno politiko v bodoče.

Edini list, ki odkrito priznava neuspeh madžarske vlade, je radikalni liberalni »Esti Kurir«, čigar glavni urednik Rassay izvaja v članku pod naslovom »Poraz v Ženevi« med drugim, da je v Ženevi dosežena zmaga mirovne ideje stala madžarsko vlado diplomatski poraz, katerega prikrivanje je istovetno z namernim zavajanjem madžarskega naroda in nepotrebnim izživljanjem nasprotnih strank. Madžarska v Ženevi ni zahtevala samo oprostilne sodbe, temveč tudi zadoščeno za težka obrekovanja, pri tem pa je bila obsojena, da mora sama dati zadoščeno.

V Rimu so izredno malobesedni

Rim, 11. decembra. V zvezi z resolucijo sveta Društva narodov, s katero se je likvidiral spor med Jugoslavijo in Madžarsko, naglašajo vsi fašistični listi, da je bila dosežena častna rešitev, tako da je Jugoslavija dobila zadoščeno, ne da bi bila fast madžarskega naroda prizadeta. Sedaj, ko je rešeno to vprašanje, in ko je dosežen sporazum glede Posarja, je odprta pot prijateljskim pogajanjem.

Zmaga Male antante nad revizionizmom

Češkoslovaški tisk o triumfu Male antante v Ženevi — Priznanje Jugoslaviji

Praga, 11. decembra. p. Praški listi posvećajo cele strani poročilom iz Ženeve. Z največjim zadovoljstvom ugotavljajo, da so Jugoslavia in Mala antanta doživele v Ženevi pravi trijumf.

»Prager Presse« piše, da so včerajšnji govor Eckhardta tolmačili v vseh ženevskih krogih z izjemo italijanske delegacije kot umik Madžarske na vsej črti. Nepristranski delegati so čestitali zastopnikom Male antante k sijajnemu uspehu. Iz vse razprave je ostal vtis, da madžarski delegat niti v eni točki ni mogel ovreči obtožb jugoslovenske spomenice in umik Eckhardta je najboljši dokaz za krivdo Madžarske, ki se je seveda morala braniti, toda njena obramba je propadla, ker je branila krivično stvar.

»Venkov« se nada, da bodo Madžari sedaj vendarle prišli k spoznanju in uvideli, da je Mala antanta granitni blok, ki se ga tudi s teroristi in zarotniki ne da zrušiti. Po pouku, ki ga je sedaj dobila v Ženevi, bi Madžarska dobro storila, če bi revidirala svoje stališče in usmerila svojo politiko v duhu sodelovanja s sosedi. Razprava je odprla tudi pravo razmerje med revizionizmom in paktom Društva narodov. Sklepi sveta Društva narodov bodo odločilnega pomena za nadaljnjo borbo proti madžarskemu revizionizmu.

»Lidove Noviny« pravijo med drugim, da je Titulescu s svojim govorom zadivil vse prisotne in da je s svojo zaokroženo pravnico razčlenilo zavrnili vse sklepe madžarskega delegata. Češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš pa je predložil zvezo med revizionizmom in terorizmom. Zahte-

val je v tej zvezi strogo izvedbo čl. 10 pakta Društva narodov.

Glasilo legionarjev »Narodni Osvoboditelj« pravi med drugim, da je Jugoslavia dovolj močna, da bi bila lahko dosegla primerno zadoščenje z orožjem. Navzlic temu pa je izbrala pot v Ženevo, predložila svoj spor pravni razsodi v Ženevi in si s tem stekla priznanje vsega sveta.

Dokaz simpatij vsega sveta

Beograd, 11. decembra. p. »Pravda« objavlja naslednji dve izjavi, ki sta jih dala njenemu ženevskemu dopisniku Laval in Ruždi bej.

Laval je izjavil: Zadovoljen sem z izidom razprave pred svetom Društva narodov. Prijateljstvo, ki veže Jugoslavo in Francijo, se je pokazalo tudi pri tej priliki. Baš sodelovanje v teh težkih časih je še bolj učvrstilo naše prijateljstvo in pri tej priliki sem se mogel znova prepričati, da imava g. Jevtić in jaz enako razmišljanje o aktualnih problemih.

Turški zunanji minister Ruždi bej je podčrtal svoje simpatije in svoje prijateljstvo do bratskega jugoslovenskega naroda. Resolucija, ki jo je sprejel svet Društva narodov, je okrepila mir in omogočila boljši razvoj bodočih odnosov. Ponosni jugoslovenski narod je lahko zadovoljen z zadoščenjem, ki mu ga je dal najvišji mednarodni forum, kajti to zadoščenje je obenem dokaz simpatij, ki jih uživa Jugoslavia v vsem svetu.

Rumunski nasvet madžarskim politikom

Revizionizem je propadel — Najpametnejši je sedaj sporazum z Malo antanto

Bukarešta, 11. decembra. p. Vei rumunski listi objavljajo obširna poročila iz Ženeve in dobesedno govore zunanjih ministrov Male antante. Komentirajo sklep sveta Društva narodov, poudarjajo, da bo morala Madžarska po tej obsodbi čimprej spremeniti svojo zunanjo politiko. Madžari so se sedaj lahko prepričali, da jim prijateljstvo Italije ne prinaša prav nobenih koristi, in da jih tudi Italija ni mogla zaščititi. »Univerzala« piše med drugim, da bo Madžarska storila najbolje, če se po lekcijski, ki jo je dobila v Ženevi, sporazume z Malo antanto. Titulescu je v svojem govoru izjavil, da proži Mala antanta Madžarski prijateljsko roko v spravo in prijateljsko sodelovanje. Madžari so se tudi lahko prepričali, da je revizionistična po-

litika obsojena na neuspeh. Madžarski delegat je ponovno zatrjeval, da hoče Madžarska mirnim potom doseči svoje cilje. Če je Madžarski res do miru, potem ima najboljšo sodelovanje v vrstah Male antante. Gömbösova politika je doživela poraz in to morajo Madžari upoštevati.

Listi podčrtavajo pri tej priliki tudi dostojanstveni nastop in zmerno stališče ministra Bogoljuba Jevtića. Priznanje zaslužita tudi ministra Titulescu in Beneš in pa francoski zunanji minister Laval, ki je premagal mnoge težkoče in odstranil razne nevarnosti. Listi priobčujejo potek ženevske razprave v izčrpnih obširnosti in naglašajo, da je Društvo narodov to pot okrepilo svoj ugled in izpolnilo svojo nalogo z ohranitvijo miru in pravice.

Odmev v angleškem parlamentu

Ženevska razsodba je izzvala v Angliji splošno zadovoljstvo in odobravanje

London, 11. decembra. AA. Zunanji minister sir John Simon je na današnji popoldanski seji sporočil poslanski zbornici, da so v Ženevi rešili spor med Madžarsko in Jugoslavo. Poudarjal je, da je angleška vlada storila vse, kar je bilo v njeni moči, tako da so njeni pravni nasveti obrodili željene sadove. Svet Društva narodov je snoti soglasno sprejel poročilo in resolucijo, ki jo je sestavil angleški pravosodni minister Eden.

Zunanji minister Simon je nato pristavil, da je to vprašanje zdaj v dobri meri odvisno od krajevnega položaja med Jugoslavo in Madžarsko. Angleška vlada iskreno upa, da se bo to razmerje izboljšalo. Ni dvoma, je končal zunanji minister svojo izjavo, da je treba to srečno rešitev vprašanja, ki je še nedavno tega obetalo hude posledice, pripisati predvsem nastopu in učinkovitemu posredovanju Društva narodov.

Poslanska zbornica je živahno pozdravila Simonovo izjavo in mu ploskala. Vodja opozicije Lansbury je čestital zunanjemu ministru in naglašal, naj bi ženevski sporazum omogočil trajno soglasje med prizadetimi državama.

Zadovoljstvo v Nemčiji

Lojalno priznanje nemškega tiska: Madžarska je obsodbo zaslužila

Berlin, 11. decembra. p. Ze nemške radiopostaje se v svojih jutranjih emisijah objavile ženevske sklepe, današnji listi pa objavljajo obširna poročila iz Ženeve in izražajo zadovoljstvo, da je bil nevarni konflikt rešen mirnim potom.

»Völkischer Beobachter« tudi pri tej priliki piše, da je bil nastop Jugoslavoje docela upravičen in podčrtava, da je s sklepi Društva narodov dobila Jugoslavoja najvišje zadoščenje. V teku razprave, ki se je vršila te dni v Ženevi, se je ne samo svet Društva narodov, marveč tudi vsa mednarodna javnost prepričala, da madžarska vlada še dolgo ni tako nedolžna, kakor zatrjujejo z madžarske strani ter da pade velik del odgovornosti za marsejski atentat in za teroristično akcijo na madžarske uradne kroge Nemške javnosti je z največjo pozornostjo od začetka do kraja spremljala razvoj tega spora in mora se priznati, da je bila v skrbah, da ne bi ta konflikt zavzel še večji razmah in dovedel do še težjih komplikacij. Resolucija, ki je bila sprejeta na nočni seji sveta Društva narodov, je to nevarnost odstranila. Krivda Madžarske je dobila primerno obsodbo. Jugoslavia popolno zadoščenje.

»Berliner Tageblatt« piše, da je spočetka bilo v Ženevi mnogo delegatov, ki so verjeli madžarskemu zagovoru. Toda v teku razprave so morali docela izpremeniti svo-

je stališče in priznati, da je Madžarska zgrešila nedopustne stvari in zaslužila obsodbo. Bučna frazeologija madžarskega delegata Eckhardta je mnogo pripomogla, da so si člani sveta Društva narodov ustvarili pravo sodbo. List podčrtava nadalje govor zunanjih ministrov Male antante in piše, da je zlasti govor rumunskega zunanjega ministra Titulescu majstrovina diplomatskega besednjaka. Madžarska je pod pezo dokazov morala kapitulirati in le v njeno korist bo, če bo temu primerno sedaj revidirala svoje stališče do Male antante.

Zopet dva terorista aretirana

Pariz, 11. decembra. g. V pretekli noči sta bila v Toulonu aretirana dva jugoslovenska državljana, ki sta bila tamkaj zaposlena kot delavca. Osumljena sta, da sta člana teroristične organizacije in v zvezi z marsejskim atentatom. Gre za Jugoslavo Mirkom Comika in Ivana Sellinovića, pri katerih so našli časopisne izrezke o marsejskem atentatu z deloma nemilimi opazkami ob robu. Čudno je tudi, da je ponekod pogorela baraka, v kateri sta stanovala oba osumljenca. Domneva se, da je bil požar podtaknjen zato, da bi zgoreli morda obremenilni dokazi.

Banovinska konferenca za senatne volitve

Beograd, 11. decembra. p. Danes dopoldne je bila seja predsedstva JNS, na kateri so razpravljali o pripravah za senatne dopolnilne volitve, ki bodo 20. januarja 1935. Konferenca JNS za določitev kandidatov v dravski banovini bo v soboto, dne 29. decembra v Ljubljani. Kot zastopniki vrhovnega vodstva stranke bodo konferenci prisostvovali generalni tajnik minister dr. Kramer, predsednik Narodne skupščine in podpredsednik stranke dr. Kosta Kumanudi, glavni blagajnik stranke Ilija Mihajlović in minister Ivan Pucelj.

Slovo bolgarskega poslanika

Beograd, 11. decembra. p. Danes je bolgarski poslanik na našem dvoru g. Kuseivanov zapustil Beograd in odpoval na svoje novo službeno mesto kot minister dvora v Sofijo. Včeraj je Kuseivanov v poslovnici avdijenci izročil svojo odpoklicna pisma Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, nakar je bil sprejet tudi še v avdijenci pri Nj. Vel. kraljičini-materi. Danes so se od bolgarskega poslanika poslovili člani diplomatskega zbora, ki so mu v spomin na njegovo delovanje v Beogradu izročili krasno srebrno kaseto za cigarete. Na kolodvoru so se poslovili od njega tudi višji uradniki zunanje ministrstva ter številni novinarji, s katerimi je bil bolgarski poslanik vedno v prijateljskih odnosih. Stevilno je bila zastopana tudi Jugoslovensko-bolgarska liga. Novi bolgarski poslanik g. Dimo Kazasov prispe v Beograd jutri zvečer.

Vdova Pavla Radića na Oplencu

Topola, 11. decembra. Ob 12.30 je prišla na Oplenec vdova pokojnega ministra Pavla Radića, Ana Radićeva s sinom maturantom Zbiškom in hčerko Nado, učenko trgovske akademije. Z njima je prišel tudi narodni poslanec Mita Dimitrijević. Vsi so odšli takoj v kriptu, kjer je vdova Pavla Radića položila lep šopek svežih nageljv na grob blagopokojnega kralja. Na traku okoli šopka so uvezene besede: Dragemu kralju — Ana vd. Radić z otrokoma. V kripti so ostali nekaj minut v globokem molku in tihi molitvi za dušo pokoj umrlega vladarja in poljubljali grob. Nato so si pa ogledali veličastno kraljevo zadušnico in nepregledno število prekrasnih venec, ki so zdaj tam razstavljeni. Ko so se vcpali v knjigo, so si ogledali še zadušnisko posestvo.

Noče biti žena narodnega izdajalca

Beograd, 11. decembra. p. Soprog znane člana teroristične organizacije dr. Perića, Jelka Perićeva, je vložila tožbo za ločitev zakona. Tožbo motivira s tem, da noče biti žena človeka, ki je izdal svoj narod in svojo državo ter stopil v službo največjih narodnih sovražnikov. Sodišče je smatralo to motivacijo za dovoljno ter je izreklo ločitev zakona po krivdi moža.

Anketa o uvedbi socialnega davka v Ljubljani

Ljubljana, 11. decembra.

Na povabilo mestne občine so se nocoj sestali v mestni zbornici zastopniki delavskih, nameštenskih in delodajalskih organizacij, da se razgovore o najnem vprašanju, kako rešiti naloge mestne socialne politike v tej zimi, ki grozi biti v pogledu brezposelnosti in siromašne širokih slojev najhujša v dobi krize. O položaju socialnega skrbstva v Ljubljani sta izčrpano poročala načelnik socialno-političnega odseka Kosem in referent za delavsko skrbstvo pri mestni občini Juvan, ki sta s podrobnimi primeri zgornjo prikazala sliko bede v Ljubljani — okrog 11.000 Ljubljancev je potrebnih pomoči iz javnih sredstev — in naglasila nujno potrebo, da se za sanacijo soc. politike tudi letos uvede nekakšna začasna socialna davščina, kakršno je Ljubljana pred dvema letoma že imela. V diskusiji, ki je sledila so izpovedali svoja mnenja tajnik Zveze industrijev dr. Golia in predsednik Združenja trgovcev Soss kot zastopnika delodajalcev, centralni tajnik Splošne delavske zveze Jakomin, predsednik Zveze zasebnih nameštencev Zemljč, tajnik Zveze grafičnih delavcev Struclj, tajnik Delavske zbornice Uratnik in mestni svetnik Dachs, kot zastopniki delojemalcev. Govorniki so sprejeli predlog mestnega soc.-političnega odseka, čeprav so se skeptično izražali o njem, samo zastopnik Splošne delavske zveze ga je odločno odklonil z izjavo, da delavci ne zmorejo nobenega novega bremena več. Posebej je gromal da niti delodajalci niti gospodarstvo bednostnega fonda, in v podobnem smislu so se izjavljali tudi drugi govorniki. Dr. Golia je navedel, da vzbujajo vse razne vrste socialnih datatev pri naših podjetnikih nejevoljo tudi zaradi tega, ker so darovi v humane namene obdavčeni prav tako kakor kupčijski posli. Predsednik Soss je opozorjal, da naj bi številna društva, ki vsako leto prirejajo dobrodelne zbirke, to opustila in naj bi se vse socialno delo v Ljubljani uredilo pod sedanjim vodstvom socialno-političnega odseka. Predsednik Zemljč je predlagal, naj bi se z intervencijo policije preprečilo nadležno beračenje po hišah, lastniki stanovanj pa naj bi se sporazumno z Društvom hišnih posestnikov odločili za prostovoljni socialni davek.

Ob zaključku ankete je predsednik sestanka Kosem sporočil, da bo mestna občina tudi pisмено stavila vsem gospodarskim in delavskim forumom predlog o davku, ki naj bi bil spričo težjih današnjih razmer nekaj manjši kakor l. 1932. plačevali pa naj bi ga v progresivnem odnosu vsi delavci in nameštenci, ki prejemalejo na mesec — več kakor 600 Din mesečno. Po izjavi zastopnikov delodajalcev in nameštencev lahko sodimo, da bo socialni davek to zimo v resnici uveden, s čimer bo skrbstveno delo mestne občine rešeno iz najhujše krize.

ČUVAJMO JUGOSLAVIJO

Važna pooblastila v novem finančnem zakonu

Podaljšanje izrednega enodstotnega davka na uslužbenske prejemke — Kredit za vseučiliško knjižnico v Ljubljani — Pooblastilo vladi za gospodarske uredbe z zakonsko močjo

Beograd, 11. decembra. p. Finančni zakon, ki ga je predložil finančni minister Narodni skupščini ob enem s proračunom za leto 1935-36 vsebuje tudi več važnejših pooblastil, izmed katerih navajamo nekaj najvažnejših.

Osnova zemljiškega davka je določena na 10 odstotkov čistega katastralnega donosa. Za državna zemljišča in poslopja se v tem proračunskem letu ne bo predpisal neposredni davek.

Na ime enkratnega izrednega doprinosu bodo plačali vsi davčni obvezniki, ki morajo plačati uslužbenški davek, enodstotni doprinos od svojih brutoprejemkov. Izvzeti so staro-upokojenci, upokojeni pred letom 1923, dalje orožniki, granicarji, delavci in dninarji ter hišna služničad.

Prosvetni minister ima pooblastilo, da v sporazumu s finančnim ministrom najame pri državni Hipotekarni banki

potrebno posojilo za zgradbo univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Sreskim šolskim nadzornikom se bodo tudi za prihodnje proračunsko leto pavalirali nagrada in potni stroški za nadzorstvo ljudskih šol. Pavšal se bo odmerjal po terenskih priklah in po številu šol in razredov.

Minister za gradnje je pooblaščen, da najame v sporazumu s finančnim ministrom posojilo pri državni Hipotekarni banki za dovršitev poslopja Narodne skupščine.

Ministrski svet se pooblašča, da sme tudi v bodočem proračunskem letu izdajati v svrhu ureditve gospodarskih vprašanj in pospeševanja gospodarske delavnosti uredbe z zakonsko močjo.

Te uredbe stopijo v veljavo z dnem objave, morajo pa se takoj predložiti v naknadno odobrenje Narodnemu predstavništvu.

Narod v ognju

Kolubarska bitka pred 20 leti je dala najsijajnejše primere srbskega požrtvovanja in junaštva — Moč ideje je premagala silo orožja

Ko je Avstrija pripravljala napad na malo, v balkanskih vojnah izčrpano Srbijo, je imela edine skrbi in pomisleke, da bodo v vojno posegle tudi druge sile, nihče pa ni v Avstriji mislil na to, da bi velika, dobro pripravljena avstrijska vojska mogla na srbskih tleh naleteti na močnejše odpre. Pomisleke o razširjenju vojne so avstrijski generali in politiki težili z močnim nemškim zavestilstvom, o naglem porazu Srbije pa so bili tako trdno prepričani, da so v mislih že videli, kako bo popolni poraz Srbije v prvih dneh vojne razočaral vse srbske prijatelje ter jim vzel vsako voljo do pomoči ali intervencije. Vse te načrte in misli pa je strašno pretresla že srbska zmaga na Ceru 15. avgusta 1914, ki je bila nekaj čudovitega. To ni bil uspeh dobro izvedenega in opremljenega vojaštva in tudi še tako genialne poteze vodilcev ne bi moglo doseči kaj takega. Taka stvar se pač posreči samo požrtvovalnim branilcem domovine, ki vidijo pred seboj samo: svobodo ali smrt — prav nič drugega. Zmaga na Ceru je pobila mnenja in trditve, ki jih je bila Avstrija razširila o Srbiji po svetu. Ogenj s Cera je šele kulturnemu svetu v pravi luči pokazal Avstrijo kot napadalca in Srbijo kot napadeno.

Po zmagi na Ceru je srbsko vojaštvo pričakovalo, da bo ostalo v defenzivi na mejah svoje domovine, zavezniki, ki so bili sami presenečeni, pa so takoj začeli srbski vojski dajati naloge, ki so šle preko njene moči. Avstrijska vojska je imela baš tedaj hude težave v Galiciji in so hoteli zavezniki avstrijske poraze seveda izkoristiti v največji meri. Srbska vojska je morala v Srem, kar je bilo izvršeno 6. sept. To prodiranje je v toliki meri navdušilo zaveznike, da so le premalo mislili na materialno stanje hrabrega srbskega vojska. Pomanjkanja pri opremljenosti in oskrbi so imela za srbsko vojsko že strašne posledice v krvavih borbah ob Drini in je načelnik Štaba srbske vrhovne komande, vojvoda Radomir Putnik, od septembra do novembra pošiljal vojnemu ministru pretresljiva poročila o trpljenju vojaštva na vseh frontah. Na dež in snegu so taborili vojski brez šotorov, na postojankah pa jih je morila strašna skrb zaradi pille municije. Zaradi splošnega pomanjkanja se je srbska fronta morala skriti, vojaštvo pa se je v Mačvi pridruževalo tudi civilno prebivalstvo, da bi ušlo krvočolnosti avstrijskih čet.

Hrabre vojake so prva povelja k umiku silno potrla in šele potem, ko je bilo vsem znano, da ni več topovske municije, so se vojaki vda v svojo usodo, ki jo je tešilo upanje, da bo municija kmalu prispela in da bodo potem sovražniki drago plačali svoja vdiranja na srbska tla. Srbski fronti so bili neprestano potrebni prilivi novih moči. Iz zaledja je dobivala vse, kar se je dalo uporabiti. V bojno črto so prišli mladi in nezubežani rekruti, na fronto pa so prišle tudi dijaške čete, v katerih je bila zbrana vsa šolska mladina. Ves narod je bil v ognju, kakor pravi pesem Djure Jakšića:

Bacajte sami v oganj djecu,
strčete sa sebe ropstvo i sram.
Do 22. novembra 1914. se je srbska voj-

Konflikt med Abesinijo in Italijo

Pariz, 11. decembra. AA. Po izvsti tukajšnje abesinskega poslaštva je preiskava abesinske vladke ugotovila, da so vojaške spremstvo angleško-egiptvske razmejitvene komisije dne 5. decembra napadle italijanske čete. Abesinski odpravnik poslov v Rimu bo po nalogu svoje vlade zahteval razsodišče, ki ga predvideva italijansko-abesinska pogodba.

Pogajanja med Francijo in Italijo

Pariz, 11. decembra. AA. Havus poroča iz Rima: Na sestanku med Mussolinijem, senatorjem Berengerjem in poslanikom de Chamberunom so po izmenjavi pozdravov razpravljali o vseh vprašanjih, ki se tičejo sedanjega razmerja med Francijo in Italijo.

Devaluacija nemške marke?

Praga, 11. decembra. d. »Česke Slovo« je objavilo naslednjo vest iz Berlina: V tukajšnjih finančnih in gospodarskih krogih so se včeraj razširile govorice o devaluaciji nemške marke za celih 80 odst. Te govorice skušajo utemeljiti z izjavami propagandnega ministra Göbbelsa, v katerih je namigoval, da bo Nemčija presenetila ves svet z velikim dejanjem. Gospodarski krogi za-

trjujejo, da je neka vplivna politična skupina, ki se ji je pridružil tudi dr. Göbbels, izročila državnemu kancelarju Hitlerju in gospodarskemu ministru Schachtu ultimatum, naj takoj izjavita vse posledice, ki jih narekuje sedanji položaj nemške valute. Ta skupina je stavila tudi predlog o 80 odstotni devaluaciji nemške marke, ki naj bi dovela do novega porasta izvoza nemškega blaga.

Proračunske dvanajstine v Belgiji

Bruselj, 11. decembra. AA. Vlada bo zahtevala od parlamenta, naj sprejme tri proračunske dvanajstine.

Nizozemski vojaški oddelek za Posaarje

Haag, 11. decembra. AA. Nizozemska vlada je pristala na to, da odide oddelek nizozemske vojske v Posaarje za vzdrževanje reda in miru. Iz Rotterdamu odputuje v sredo 200 nizozemskih pomorskih strelcev v Posaarje.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Oblačno, mestoma z deževjem. Košava v Podunavju slaba.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Najbrž še več padavin, sicer pa mlo vreme.

Naši kraji in ljudje

Za širjenje jugoslovnsko-českoslovaške vzajemnosti

Ljubljana, 11. decembra

Ljubljanska Jugoslovnsko-českoslovaška liga je pravkar izdelala delovni program za tekočo sezono. Program kaže njeno resno in smotno delo za širjenje in poglobitev jugoslovnsko-českoslovaške vzajemnosti. Iz njega posnemamo:

Predvsem je J. C. liga v Ljubljani oživila tudi letošnje tečajne českega jezika. Vpisalo se je okrog 220 učencev ter je Ligi bilo mogoče otvoriti 8 tečajev, in sicer 6 tečajev za začetnike in 2 višja tečaja. Od tega sta namenjena odraslim 2 tečaja, ki se vršita v šoli Sv. Jakoba, in sicer vsako prvo sredo od 18. do 19. ure za začetnike, vsako drugo sredo pa ob isti uri za one, ki so se znanju českega jezika že napredovali. Nadaljnji tečaji so na učiteljski in na III. realni gimnaziji in na klasični gimnaziji. Tečaji so vsi brezplačni. S temi tečaji, posebno z visokim številom učencev, je dosegla J. C. liga v Ljubljani prvenstvo med vsemi kraji v Jugoslaviji.

Nadalje namerava J. C. liga v Ljubljani prediti to leto turnejo Slov. vokalnega kvinteta po raznih mestih v českoslov. republik (Praga, Brno, Bratislava, Plzeň, Olomouc itd.). J. C. liga v Ljubljani pričakuje, da bo sta pri nas v prihodnjem letu koncertirala mojster Berka in operna pevka Vera Morav. po vsaj priliki tudi pevsko društvo »Förster« iz Budejovic in pevsko društvo »Opus« iz Brna.

J. C. liga v Ljubljani bo nadalje priredila razna predavanja, po možnosti zvezana s filmom ali predvajanjem diapozitivov, in sicer o sledečih temah: Boji českoslov. legij, Moderno českoslov. slikarstvo, Anabaza českoslov. legij (potopis), Izvoz iz Jugoslavije na českoslov. O českoslov. jugoslov. kulturno-nacionalnih stikih. O českoslov. bančništvu. O vodilnih strujah v českoslov. literaturi. Sprehod po českoslov. parkih in vrtovih. Moderno českoslov. kiparstvo.

Vrstni red predavanj je seveda še pripravljen. Predavali bodo po vsej priliki sledeči: gg. urednik Božidar Borko, doc. dr. Vav. Burian, ravnatelj Anton Lap, minister n. r. Ivan Mohorič, dr. Vladimir Murko, dr. Egon Starč, konzul inž. Josip Ševčík in akademski slikar I. Vavpotič. Nekaterim predavanjem bodo sledili prijateljski večeri s programom. Prvo predavanje bo v četrtek, dne 13. t. m. Predaval bo prof. Ivan Vavpotič o modernem českoslov. slikarstvu (s skopičnimi slikami).

V marecu 1935 bo slavil svojo 85letnico g. predsednik bratske republike Českoslov. T. G. Masaryk. J. C. liga v Ljubljani bo v proslavo tega dne priredila veliko slavnostno akademijo v uniojski dvorani. — V okviru J. C. lige v Ljubljani se je tudi ustanovila posebna akademski odtok, ki si je že v teku leta določil svoj delovni program in svoj delokrog.

Mogočna skupna proslava rudarskega praznika

Tbovlje, 11. decembra

Po dolgih letih se je letos spet enkrat slovesno praznoval praznik zaščitnice rudarjev sv. Barbare. Udeležilo se ga je skoraj vse delavstvo in rudniško nameščenstvo. Ta tradicionalni praznik se je svojčas vedno svečano praznoval, saj je družil v tovariški slogi rudarske delavce kakor nameščenice, ki se je takrat čutilo eno. Bil je to največji praznik vsega rudarskega stanu. Ko pa se je začelo delavstvo organizirati v strokovnih organizacijah, da si z njimi zaščitni svoje materialne pridobitve, je začel med delavstvom izginiti zmisel za staro rudarsko slavnost. Zadržala leta je delavstvo praznovalo sv. Barbaro po svoje in nameščenstvo spet po svoje. Letos pa je bila proslava vnovič skupna in rudniška uprava je izplačala delavstvu takozvani »barbarski«.

Delavstvo se je zbralo na zapadnem okrožju in je z delavsko godbo na čelo odkorakalo pred ravnateljevo pisarno, kjer mu je bila izročena stara tradicionalna rudarska zastava, popolnoma prenovljena, tako da odgovarja sedaj tudi nacionalnem čustvovanju delavstva. Delavstvo je sprejel ravnatelj g. inž. Loskot, ki je v pozdravnem nagovoru sam obžaloval, da delavstvo ne more praznovati tega rudarskega praznika tako veselo in to zaradi tragične smrti največjega zaščitnika rudarstva blagopokojnega kralja Aleksandra I. Učiteljstva. Delavska godba je zaigrala rudarsko himno, rudniški otket pa je zapel rudarsko pesem. Zastopnik II. rudarske skupine g. Pliberšek je pozval delavce in nameščenice, naj ostanejo tako složni tudi v boju za skupne pravice.

Ogromna povorka je odšla v farno cerkev k službi božji. Potem se je vrnila pred glavno pisarno, kjer je bila shranjena za-

stava. V rudniški restavraciji je bila zakuska, h kateri je bilo povabljenih nad 100 delavcev in nameščencev. Vrsto govorov je otvoril g. ravnatelj inž. Loskot. V imenu tehničnih uradnikov in inženjerjev je govoril g. inž. Stefe, v imenu delavstva rudar g. Ajdišek, v imenu poduradnikov g. Kuhar in v imenu upravnega uradništva g. Kos. Zeleti bi bilo, da bi sloga, ki je zajela vse delavstvo in nameščenstvo ne glede na politično mišljenje, trajala dalje res tudi v primeru, kadar bo treba ščititi interese celega rudarskega stanu.

KAKAO ZA 4 OSEBE 1 DIN

Pridna gospodinja skrbi, da so člani njene družine vedno krepki in zdravi. Zato jim nudi za zajtrk skodelico kakaoa. Posebno slasten in tečen je Mirim kakao, ki ga dobite pri vsakem trgovcu. Zavitek Mirim kakaoa za štiri osebe velja samo Din 1.—.

Trojni praznik v družini Frana Oseta

Ljubljana, 11. decembra

Fran Oset, eden naših najuglednejših in najbolj poznanih trgovcev, je danes praznoval trojni jubilej. 75 let je tega, kar je njegov pokojni stric ustanovil trdnico Oset na Vrnskem, g. Fran Oset je ob enem dopolnil 65 let, a minulo je tudi že 35 let, odkar je od pokojnega strica prevzel samostojno vodstvo trgovine. Ko smo pred leti v »Jutru« počastili 60letnico g. Frana Oseta, smo lahko poudarjali, da njegovega vedrega obraza ne pozna le Savinjska dolina,

ne le Slovenija, marveč, da je daleč preko naših ozkih mej ponesel sloves solidnega slovenskega trgovca. Sredi neumornega dela gospod Oset kar pozablja na svoja leta, njegov obraz ostaja še nadalje vever in nasmehljav in njegova podjetnost pozna samo en ukaz: Naprej!

V teku let je razširil svoj obrat v veletrgovino, ki je zalagala celo četrto stoletje polovico Savinjske doline z blagom in skrbela za dobro vnovčenje kmetijskih pridelkov. Zlasti hmelj je začel izvažati v vse države Evrope. Hmeljarjem pa je dobavljala hmeljovke na dolgoročno odplačila. Po vojni si je ustvaril v Šentpetru moderno parno žago, ki pa jo je slednjič preuredil v moderno hmeljarno. V najslabših letih hmeljske kupčije je reševal s svojimi inozemskimi zvezami dobrih del savinjskih hmeljarjev pred propadom s tem, da jim je odprl angleški trg. Njegova lesna trgovina je začela spravljati v denar težke vagone kostanjevega lesa, obenem je izvažal sadje. Slednjič je g. Oset poiskal torišče svojih izrednih podjetnosti še v Ljubljani, kjer je pred tremi leti odprl avtomatski buffet »Daj Dam«. Vodi ga s pomočjo svojega zeta Zupana in ob zvesti, naravnosti in vlogi podpora svoje soproje in dveh hčera. Poudarjati sloves, ki si ga je ta moderna ustanova pridobila v Ljubljani, je odveč. Poleg zgledne marljivosti je bila Osetova družina vedno zavedna narodna in napredna, on sam pa je od nekdaj vnet podpornik vsakega pokreta za povzdigo narodnega gospodarstva. Želimo, da ostane njegov ugledni gospodarstvenik še dolgo tako čil, in jklenih živcev ohranjen svoji ljubljani družini in slovenski trgovini.

Svečana otvoritev vodovoda v Ločah pri Sl. Konjicah

Slov. Konjice, 10. decembra

Po neumornem prizadevanju predsednika JNS g. Rada Jereba in našega narodnega poslanca g. Gajška Karla so bila dela na vodovodnih napravah občine Loče pretekli teden končana in je bil vodovod izročen svojemu namenu. V nedeljo se je izvršila ob številni soudeležbi občinstva otvoritev in blagoslovitev novih naprav. Svečanost je otvoril načelnik vodovodne zadrage g. Košir, ki je pozdravil občinstvo in še prav posebno nekatere ugledne predstavnike, kar je g. kaplan Kodrič po prisrčnem nagovoru blagoslovil novi rezervoar. Zatem je čestitkal kot zastopnik g. bana sreski načelnik dr. Suhač.

G. Rado Jereb je obrazložil razvoj in prvi začetek za pravkar otvorene naprave. Ze pred štiri leti je kot banovinski svetnik sprožil v banskem svetu predlog, da bo vsa loška vodovod temeljito preuredi, da bo voda čista, naprave higienske in da v polletni vročini ne bo zmanjkovalo vode. Ob tesnem sodelovanju z narodnim poslancom Gajškom je uspelo izposlovati pri banški upravi 40.000 Din in delo se je letošnje jesen pričelo. Vsa dela so dobro in solidno izvršena, voda čista in zdrava, pa tudi ni bojazni več, da bi je kdaj primanjkovalo. Za g. Jerebom je pozdravil zbor g. nar. poslanec Gajšek, ki se je še posebno toplo zahvalil delavstvu, saj je prezirajoč vse napore delalo z največjo požrtvovalnostjo,

Kokain in sleparstvo

Nadaljuje se razprava proti številnim obtožencem

Ljubljana, 11. decembra

Pred malim senatom, ki so ga tvorili s. o. s. g. Fran Orožen kot predsednik ter kot sodniki s. o. s. g. Fran Gorčan in dr. Struclj, se je danes nadaljevala dne 23. maja prekinjena razprava o daleč razpredeni kokainski aferi. Razprava je razkrila, kako je dobro organizirana družba razpečevala v ponarejenih, z etiketami in pečati opremljenih zavitekih — sodo bikarono, pomešano tu in tam s fino kuhinjsko soljo in celo z zmletim koruzo. Prodajal pa so tudi »kokaine« kot tekočino v steklenicah. Razpečevalcem sta načelovala dva glavarja, ki sta imela organizirane člane kot pomočnike, družba pa se je sproti še poslovnio izpolnjevala. Glavni liferant je bil pokojni Ivan Sitar, zobotehnik na Karlovski cesti. On je ponarejal originalne zavitke in nanje prilepljal etikete neke tovarne v Darmstadtu. Družba je vsepovsod lovila kaline. In najbolj žalostno in smešno ob enem je vprav to, da jih je našla.

Prva obravnava v maju je imela za predmet samo kokaino sleparijo, ki ji je nasledil ljubljancan Pavel Kovač za 23.000 Din. Takoj po prekinjeni razpravi pa so prišle na dan še druge, prav velike sleparije. Družba, ki je štela 22 članov, je sleparila na veliko, celo člani družbe so drug drugega varali. Poslovni promet družbe je znašal nad 100.000 Din.

Za današnjo razpravo se je šele čez dan razvil večje zanimanje. V dvorano št. 79 so morali prinesiti več klopi, da so jih lahko zasedli obtoženci in obtoženke, vsi prav dostojno opravljeni. Glavni akterji so obtoženi zločinca prevare, drugi samo prestopka, nekateri napravljajla lažnih listin in nekateri zaradi krivega pričevanja. Večina je prišla v afero po svoji nerodnosti ali pa po poznanstvu z gospodi kokainisti.

Obtožence brani osem odvetnikov, za katere so pripravili še posebno mizo. Državni tožilec dr. Julij Fellacher je prečitl dve obtožnici, prvo proti Torkarju in petim obtožencem ter dodatno proti Torkarju in 18 obtožencem. Zelo obširna obtožnica navaja vse podrobnosti, kako je družba poslovala. Po prečitnanju je g. predsednik uvedel zaslišanje, za katero je bil določen ves današnji dan do poznega večera. Jutri bo sledilo zaslišanje prič, ki jih je nad 25.

Zagovor Rudolfa Torkarja

Je bil zelo natančen in se je trajal poludru uro. Rudolf Torkar, bivši policijski detektiv, se je zadnja leta bavil s tihotapstvom sahariana in naposled kokaina, vodil pa je še druge posle. Najprej je ocalnil posestnika Jakoba Kranjca iz Cerknice za 25.000 Din. Predstavljal se mu je za detektiva. Posestnika Seljaka je opeharil za 12.500 Din. Ljubljancina Kovača pa za 23.000 Din. »Torkar, povejte nam, kako se je stvar vršila! Ali ste krivi?« Elegantni Rudolf Torkar je skočil k mizi in začel: »Deloma

SIEMENS PRODAJA TUDI NA OBMOBLI

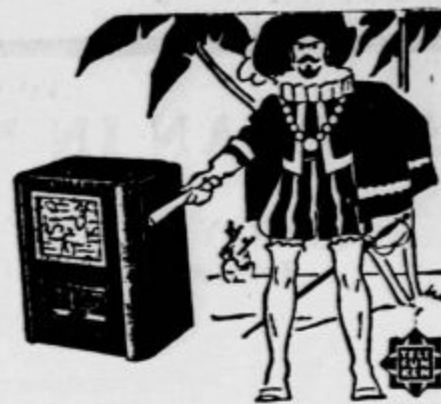
Radio Telefunken

aparate iz prve roke v lastni prodajalni. **TELEFUNKEN „MARSCHALL“**

super sprejemalec za vse valovne dolžine s fading kompenzatorjem Din 6.200.

Jugoslavensko Siemens d. d.

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 1a-II.
Zastopnik za Maribor: Radio Starkel, Trg Svobode

samo da so bila vsa dela še pred nastopom mraza dovršena. Predsednik loške občine g. Čuček je orisal zgodovino vodovoda, ki je obstojal sicer že 35 let, a je zadnja leta postajal še skoraj neraben ter je bila pričujoča preureditev nujno potrebna. G. inž. Lah, ki ima istotako velike zasluge za izvršena dela, za katere je žel tudi mnogo priznanja in pohvale, je razložil navzočim delovanje novih naprav. Rezervoar vsebuje 30 m³ vode, ki bo ostala vedno čista in tudi ni nobene skrbi več, da bi je še kdaj primanjkovalo. Vodovodne cevi so položene v dolžini 200 m na ugodnejši teren, kjer jih ne bo več trgalo plazovje, kakor se je to doslej večkrat dogodilo. Bodoče upravljanje vodovoda je poverjeno članu vodovodne zadrage g. Blažu Berdniku.

Prav svečan zaključek je priredilo DKPD pod vodstvom tajnika g. Groma. V nepozabni spomin blagopokojnega kralja so svečano zasidili lipo na prijazni jasi blizu cerkve. Občinstvo je hvaležno sledilo lepemu nagovoru g. Groma. Za njimi so še govorili gg. sreski načelnik dr. Suhač, Jereb in Gajšek. Vsi so se tudi podpisali na spominski listini, ki so jo zapečateni v steklenico in zazidano v cementno cev položili v jamo.

na roko plačal 6000 Din za kokain, čez čas je prinesel še 6000 Din, slednjič je pa le uvidel, da je osleparjen.

Predsednik: »Kako je bilo s nekim delavcem s Planine, ki ste ga osleparili za 12.500 Din?« »Ga sploh nisem goljufal.« »Ali niste vedeli, da je kokain ponarejen?« Obtoženec smehljaje se: »Seveda sem vedel. Obvezal pa sem se, da mu denar vrnem, če pridejo na to. Osem dni sem bil v besci. On ni prinesel blaga nazaj, zato smatram, da je stvar v redu.« »Ali ste njegov denar porabili?« »Gospodje! Poprej ne, preden ni poteklo 8 dni.«

»Kako je pa z zadevo Pavla Kovača? Temu ste dobavili v dveh nabavkah za 25.000 Din kokaina. Priznate?« — »Sem kriv v toliko, kakor povem. Najprej je Kovač kupil za 17.000 Din kokaina, pozneje še za 8000 Din in slednjič je prišla stvar na dan.« Kovaču je bil Torkar govoril, da prinese kokain neki Italijan, ki se pripelje z »orientekspresom.« Res se je mož neko noč pripeljal, toda ni bil »Italijan«, marveč neki Torkarjev znanec. Predsednik: »Ali ga niste pozdravili: bon giorno?« Obtoženec: »Ne! Ponoči se vendar ne pozdravljamo z bon giorno!«

Zaslišana je bila nato Torkarjeva soročenka Tončka B., obtožena, da je po krivem pričala in da ni hotela v preiskavi vsega povedati, kakor je bila dolžna. 28. avgusta 1930 se je s Torkarjem zaročila v družbi prijateljev in znancev. Zagovarja se, da je preiskovalnemu sodniku pač odgovorila, kar je bila vprašana.

Za otroke je hotela zaslužiti

»Kako se zagovarjate?« »Ne priznam. Mislim, sem vedno, da je bil kokain v tistih zavojčkih pristen. Kar govori Torkar, je polovica laž, še več, vse je laž.« Završanova je zlasti posredovala med tihotapcem Malijem in preprodajalcem Permetom. Pripovedovala je s prav živahnimi gestami, kako se je najprej seznanila z Malijem, nato s Torkarjem in kako je vodila prekupčevanje s kokainom. »Potožila sem nekoč nekemu Dalmatincu o slabih časih in zaslužkih. Pa me je nato on seznanil s Permetom, ki je posredoval pri Sitarju, da sem dobila kokain v razpečavo. Prepričana sem bila, da gre vedno za pravo in pristno blago. Torkar mi je res dal denar za kokain. Prvih 8000 Din.« Torkar: »8500!« »Drugič 4500 in tretjič 8000 Din.« Predsednik: »Ali niste imeli sitnosti pri tihotapstvu?« »Ne. Lahko pa se seveda komu primeri nesreča. Za svoje otroke se mati mora potegovati in tudi jaz sem hotela le zanje kaj zaslužiti.«

Posredovalec France Perme je med zaslišanjem silil kar na jok. »Priznate?« »Ne!« Sitarja, ki je imel zalogo ponarejenega kokaina, pozna že štiri leta.

Popoldanska razprava

se je pričela ob 16. in senatni predsednik je začel zasliševati ostale obtožence, v prvi vrsti one, ki so pred preiskovalnim sodnikom po krivem pričali, ali pa so bili nevede zapleteni v kokainske posle, ne da bi imeli od njih kakšen dobiček.

Na vrsto je prišla tudi II. skupina razpečevalcev ponarejenega kokaina, ki je izbrala za svojo žrtev nekega čevljarja v Rožni dolini, ki ga je opeharila za 14.000 Din in nato še za 6800 Din. Samski Lovro Sitar, Ljubljancan, je v prav drastičnih opisih pripovedoval, kako mu je prodajal nesrečni kokain. Prinesel mu ga je v majhnih zavitekih. Čevljar ga je vsul v kozarec vode in Sitar pravi o njem: »Delal je probe kakor kak alkimist. Nu, tudi jaz nisem vedel, da bi bil to kokain, ker me je tja poslal moj šef Kotar. Praške je dobavljal lekarniški asistent Hammerlitz z Bleda. Ko je prišla sleparija na dan, sem Hammerlitz trdo prijel, da povrne škodo. Ampak oni čevljar je pa bil izprva le zadovoljen. Ko je našel prašek v vodi zašumel, je rekel: »S tem bom naredil kšefte!«

Mali Josip, trgovec na Golniku, je pripel na razpravo šele popoldne, ker je menil, da se razprava prične šele v sredo. Povedal je, kako je prišel v zveze z Završanovo in s Torkarjem. Vsega se ne spominja, ker je zelo pozabljiv. Imel je zaradi tega nesrečnega kokaina že mnogo sitnosti. Ostali obtoženci so v splošnem zanimali vsako krivdo, ker so bili prepričani, da gre za pravi kokain.

Za drugi dan razprave so na vrsti dokaj številne priče. Razprava postaja monotona. Sodba bo morda izrečena šele v četrtek.

Greta Garbo

v velefilmu

„Kraljica Kristina“

Ta film smatra svetovna kritika za nekaj izrednega z ozirom na vsebino in tehniko kinematografije. Že dolgo nismo videli filma, ki bi bil tako sentimental in poln nežne ljubezni. Film se bo predvajal že te dni v ELITNEM KINU MATICI.

KULTURNI PREGLED

Sodobna filozofija v Jugoslaviji

Profesor filozofije na fakulteti v Skoplju dr. Dušan Nedeljković je sestavljal za nedavni filozofski kongres v Pragi informativen spis z naslovom »Aperçu de la Philosophie contemporaine en Yougoslavie«. Tako smo dobili prvi pregled filozofskega dela v naši celotni domovini, pregled, ki obenem pomeni vpogled v idejni svet naših vodilnih mislecev. Tudi v Jugoslaviji opažamo oživiljeno zanimanje za modroslovje, kakor se danes kaže po vsej zapadni in srednji Evropi, odkar je kulturni razvoj pravilneje razmejeval avtonomna področja duhovnih ved in naravoslovja. O tem pričajo zlasti naše revije, dalje prevodi svetovnih filozofskih del (prim. samo izdaje beogradske založbe »Kosmos«) in drugi podobni pojavi.

O filozofiji Jugoslovenov pravi dr. Nedeljković v uvodu, da je bila vedno, morda celo v večji meri nego vsaka druga dejavnost, izraz njihovih balkanskih tal, njih gospodarskega in socialnega življenja, ki ga je dušil do današnjih dni podaljšani fevdalizem. Bila je izraz njihovega zgodovinskega življenja, ki so ga imperializmi z vzhoda in zapada drobili in ustavljali v razvoju. Zaradi tega se pri nas povsod opaža dvojne naspornosti stremeljenj: z ene strani partikularizem, z druge pa prizadevanje po

škem (o njem smo nedavno poročali na tem mestu), opažamo, da je dr. Nedeljković pregledneje razvrstil gradivo in o posameznih filozofih povedal več nego dr. Králj: kajpak, ker je pri nas filozofska literatura znatno skromnejša, je imel v tem pogledu lažje stališče. Nekaterim posameznostim se bo dalo ugovarjati (prim. opazke zagrebškega univ. prof. dr. Zimmermanna v »Hrv. Reviji«, novembrski zvezek), vendar je treba z druge strani poudariti, da je to prvi poskus, podati v takem obsegu objekte celotnega filozofskega mišljenja v Jugoslaviji in da so zaradi tega nekatere nepopolnosti ali netočnosti neizogibne.

Dr. Nedeljković »Aperçu« je razdeljen v dva dela: prvi obravnava idealistične, drugi pa materialistične smeri. Ne le zanimivo, marveč tudi značilno je, da prevladujejo idealistične smeri. Ne moremo se spuščati v podrobnosti, zato naj za karakteristiko filozofske sodobnosti v naši državi navedemo samo posamezne struje, ki jih dr. Nedeljković razločuje v širokem toku obeh smeri: V idealistični filozofiji imamo zastopnike objektivnega idealizma (največje ime je tu dr. Branislav Petronijević). Dalje zastopnike irracionalističnega aktivizma, ki se je posebno osredotočil okrog Zagreba, kjer ga predvsem predstavljata dr. Albert Bazala; sem takisto sodijo filozofi »nacionalne kulture«, kakor sta n. pr. Vladimir Dvorniković in dr. Miloš Gjurić; med njimi sta nadalje škof dr. Nikolaj Velimirović in največja jugoslovnska filozofka dr. Ksenija Atanasijević. Estetski voluntarizem

ima svojega glasnika v nedavnem osemdesetletniku dr. Djuru Arnoldu. Posebno skupino tvori analitični realo-idealizem, ki ima svojo šolo v Ljubljani in čigar predstavljatelj je profesor filozofije na Aleksandrovi univerzi dr. Francé Veber. Omenjeni so njegovi učenci: dr. St. Gogala, K. Jug, Lj. Jurković in dr. Alma Sodnikova. Takoj na to je druga ljubljanska filozofska šola: aktivistični spiritualizem z dr. K. Ozvaldom, pokojnim Fr. Čibejem in dr. Fr. Dergancem. Nadaljeje idealistične struje so še: logični objektivizem, »slovenski individualizem«, ki ga je skušal teoretično utemeljiti dr. Ivo Pilar, sistematični tradicionalizem, naturalistični humanizem, filozofija znanosti, novotomizem (tu so slovenski modroslovci dr. Aleš Ušeničnik, dr. France Lampe, dr. Fr. Kovačič, Janez E. Krek, dr. Jeraj in dr. Andrej Gosar). Med logiki se imenuje Slovenec M. Markič, med psihologi vsekakor pogrešamo našega rojaka dr. Rostoharja, profesorja brnske univerze, ki sicer piše sedaj češko in ne deluje med nami, a spada v okvir jugoslovnske filozofije, če sta tam Ivan Zmave in Ivan Pajk. Med esteti za vzema vodilno mesto Bogdan Popović, izmed Slovencev se omenja Ivan Bernik, pogrešamo pa tega ali onega literarnega esteta, kakor je pri nas kritik J. Vidmar, ki je tudi že segel na področje teorij o lepem. Nato se vrste zgodovinarji filozofije, za njimi pa pravni filozofi, med katerimi sta dr. Leonid Pitamice in dr. Boris Furlan. Ali ne bi sodil v pregled jugoslov. filozofije tudi prof. E. Spektorski, ki deluje med

nami in izdaja razprave v našem jeziku, čeprav ni Jugosloven po rodu? Čehi omenjajo med svojimi filozofi Zmave in Rostoharja, ker delujeta med njimi in pišeta v njihovem jeziku. Ako se že omenjajo avtorji člankov, ki še niso izdali samostojne knjige, bi kazalo navesti tudi dr. Maksa Robiča, edinega jugoslovnskega Diltheyana, kritika Vebrove filozofije.

V materialistični smeri razločuje dr. Nedeljković dialektični materializem, dalje irracionalistični in psihanalitični materializem (med psihanalitiki bi izmed Slovencev lahko prišel v pregled dr. Vladimir Bartol), zastopan je tudi anarhizem, medtem ko ima evolucionistični materializem v svojih vrstah med drugimi Ivana Zmave, Franca (? pravilno: Ferdinanda) Seidla in že omenjenega Ivana Pajka, ki je pisal večidel nemško in deloval izven slovenskih krajev, ter slednjič Borisa Zarnika.

Kajpak, s tem pregledom akademične filozofije ni izpraznjeno sodobno filozofsko mišljenje v Jugoslaviji, vendar je umljivo, da avtor ni mogel v takem spisu seči preko danega okvira službeno priznane filozofije. Široko področje filozofske misli se razteza tudi pri nas na literaturo: značilnost slovenskega duha, ki jo v največji meri razodeva rusko slovo. Prav tu se kažejo filozofske misli v svoji aplikaciji na življenje in gledane skozi temperament stvarjajočih osebnosti. Tako torej ostaja dober del filozofskega mišljenja izven pregledov filozofije v ožjem smislu.

oziroma dovoljenje za prodajo božičnih drevesc se bodo izdajala edinole na podlagi predpisanih izkaznic glede izvora pri mestnem tržnem nadzorstvu proti predpisani taksu.

a. Izplačilo razlike. V tukašnjih delavnicah drž. železnice se je te dni izvršilo izplačilo še preostalih 25% mezdne razlike, ki sega v leto 1933-34.

a. 13letna deklica in očetna kislina. V nezvesti go našli na Pobrežju Anico P., 13letno deklico, Mariborski reševalci so ugotovili: zastrupljenje z očetno kislino ter so deklico prepeljali v bolnišnico.

a. Nov vodovod. Pri Sv. Duhu na Ostrem Vrhu so bili že dve leti sem brez vodovoda, ker se je prejšnji, ki se je zgradil l. 1908. pokvaril. Za zadevo se je zavzel lektor načelnik sreza Maribor levi breg, dr. Senekovič, ki je izposloval pri banki upravi primeren kredit, da so se dela pri vodovodni napeljavi lahko pričela. Pri Sv. Duhu so ljudje zelo hvaležni in veseli ter marljivo pomagajo s kulukom.

a. Ume in toča. Nekateri kraji v področju sreskega načelstva Maribor levi breg so letos utrpeli veliko škodo po raznih vremenskih nesrečah, zlasti po toči. Kraji, kjer je škoda največja, dobio je pred božičnimi prazniki preko sreskega načelstva primerno podporo.

a. Jurčki na podstrešju. V zvezi z ukrajenimi tremi tisočaki iz Mihelčevega stanovanja v Mlinski ulici je policija aretirala v leti hiši stanujočo tekstilno delavko, ki je neki svoji sojetnici pri Grafu zaupala skrivnost, kje so omenjeni trije jurčki, in jo naprosila, naj o tem obvesti njenega fanta. Do jurčkov pa ni prišel fant, ampak policija, ki je za zaupano skrivnost izvedela. Zaprti Micka še vedno taji vsako skrivnost.

a. Prebita lobanja. V Vrhohah je prišlo med učenci po šoli do tepeža. Pri tem je neki učenec poznal 9letnemu delavčevemu sinu Janezu Brdniku s takšno silo kamen v glavo, da mu je prebil lobanjo. Brdnika so nemudno prepeljali v bolnišnico.

a. Pri priči mrtve. V bližini betnarskega ribnika je tovrstni avto, ki je vozil v smeri proti Slovenski Bistrici, zadel ob vprego konja, vpreženega v voz posestnika Jerneja Baumana iz Pangercjev pri Cirkovcih, nato konja zagrabil, ga zasuskal s takšno silo, da je konj pri priči obležal in poginil. Konj je bil izredno lepe pasme ter je bil pri vspešnem pregledu ocenjen na 15.000 Din.

a. Pijača razgreva kri. V neki študentski gostilni je prišlo med fanti do epopade. Brezposelni mesarski pomočnik Martin Filip, star 22 let, se je hotel izogniti vsakemu vmešavanju ter je po plačanem zapitku za pustił gostilno. Zunanjo so ga trije od pijače razgreti fantje napadli ter ga pričeli obdelovati z noži. Mariborski reševalci so nezvestnaga in nevarno poškodovanega Filo prepeljali v bolnišnico.

a. Prodajalec jutrac za prodajo nedeljske številke. V Pobrežju. Študentski. Tenzem in Radvanju se iščejo. Dober zaslužek! Prijaviti se je upravi v Gosposki ulici 11.

Iz Ptujca

a. Malo več pietete do mrtvih. Prejeli smo že več pritožb od posetnikov pokopališča, da razni obiskovalci pokopališča vodijo kljub prepovedi s seboj pse, ki jih pustijo prosto tekati po grobiščih ter razkopavati in uničevati nasade. Je pa tudi neestetično, da bi psi ovinjavali grobove in jih ponesnažili. Občinstvo se zatorej ponovno opozarja na odredbe, ker se bo v bodoče vsak prestopke najstrožje kaznoval. Istotako naj se opusti grda navada jemati pse s seboj v kavarne, gostilne in druge javne lokale.

a. Proračun sreskega cestnega odbora. V Ptujca za leto 1933-36 je razgrnjen v uradnih prostorih cestnega odbora. Izkaže potrebnih 2.598.725 Din, pokritja pa samo 2.174.492 Din, dočim se bo primanjkljaj 424.233 Din kril iz sreskih cestnih doklad, katerih višina se bo določila na plenarni seji 15. t. m.

Sokol

Ljubljanski Sokol prosi ono članstvo, ki doslej še ni poravnalo članarino, da jo poravnajo najkasneje do 25. t. m., ker bi bila v nasprotnem primeru uprava v smislu pravil primorana ertati vsakogar, ki se temu pozivu ne bi odzval. — Opozorjamo istočasno, da bo prisega za zamudnike jutri ob 20. v mali družbeni dvorani v Narodnem domu. Po odredbi Saveza, je prisega za vsakega brezpozorno obvezna; tiskano besedilo prisige, naj vsakdo dvigne v družbeni pisarni v Narodnem domu med uradnimi urami ali na večer ustmene prisige.

Sokol I. Ljubljana - Tabor poziva svoje članstvo, da spremi njegovega dolgoletnega in neumornega člana brata Antona Gregorica po možnosti v kraj, ostalo članstvo pa v civilu z znakom. Pogreb blagopokojnega bo danes ob pol 15. izpred hiše žalosti, Ilirska ulica 19.

Sokolsko društvo Ljubljana II. obvešča vse ono članstvo, ki ni l. decembra položilo zaobljube Nj. Vel. kralju Petru II., da naj to stori v sredo 12. ali v petek 14. t. m. ob 1/2 19. uri v telovadnici I. državne gimnazije v Vegovi ulici. Ono članstvo, ki te zaobljube ne bo položilo, homo po odredbi Saveza SKJ primorani ertati. Zdravo! Uprava.

Vsem društvom in četam! Ker so se pričele v sokolskih društvih in četah po globoki žalosti za Viteškim kraljem Aleksandrom I. Ureditelj zopet prosvetne prireditve resnejšega značaja t. j. dramske predstave, koncerti itd. smo prejeli od Saveznega prosvetnega odbora dopis, v katerem sporoča, da se združenje glasbenih avtorjev »UMJA« pritožuje, da sokolska društva in čete ne stavijo na svoj program ime avtorja, marveč samo naslov dela. Ker je tako postopanje v nasprotju z zakonom o avtorskem pravu, pozivamo, vsa društva in čete, da morajo na vabilih ozir. sporedih vedno navesti ime avtorja, komponista, pesnika, pisatelja, sestavljaleca. Prosimo zato vsa društva in čete, da se točno ravnaajo po teh navodilih, ker bo to moral v nasprotnem slučaju odgovarjati po zakonu o avtorskem pravu. Zupni prosvetni odbor.

Sokolska župa Ljubljana — prosvetni odbor poziva vse brate in sestre iz Ljubljane in okolice, da osebno ali pismeno javijo župnemu prosvetnemu odboru v Ljubljani. Tabor, ako posedujejo radio-aparat Tisti brate in sestre, ki bodo svoj aparat javili pismeno, naj odgovorijo na sledeča vprašanja. 1. ime in priimek lastnika aparata, 2. ali ima lastnik aparat ali detek-

tor, 3. ali je aparat priključen na električno omrežje ali na akumulator, 4. kako močan je aparat, 5. katera od domačih oddajnih postaj je najbližja, 6. katera domačih oddajnih postaj se najbolje sliši v dotičnem mestu. Ker je zadeva nujna prosimo, da vsi brate in sestre čim prej odgovorijo na gornja vprašanja. Osebo se lahko javijo lastniki aparatov vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 19. v župni pisarni na Taboru, vhod s severne strani od vojašnice vojvode Mišiča. Zdravo!

Načelnštvo sokolske župe Ljubljana sklicuje v četrtek dne 13. decembra t. l. ob 8. uri zvečer v odborovi sobi Ljubljanskega Sokola (Narodni dom) sestanek vseh

onih bratov, ki so se prijavili v nameravani jezdni tečaj. Udeležba vseh je nujno potrebna. Kdor bi izostal in se ne opravičil se ga bo smatralo, da je svoj priglas v tečaj prekalil. Zdravo!

Sokolsko društvo Jesenice poziva vse one člane in članice, ki se niso mogli udeležiti proslave 1. decembra, naj se zaradi naknadne prisige Nj. Vel. kralju Petru II. zgleda v odborovi sobi v Sokolskem domu dne 12., 13., 14. ali 15. t. m. točno ob 20. uri. Obležba civilna s sokolskim znakom. Kdor se tudi naknadne zaprisege ne bi mogel udeležiti, naj to pismeno javi in utemelji.

Gospodarstvo

Organizacija denarnega in kreditnega tržišča v Jugoslaviji

V okviru predavanj Ljudske univerze je v ponedeljek zvečer predaval v dvorani Delavske zbornice bivši minister g. Ivan Mohorič o organizaciji denarnega in kreditnega tržišča v Jugoslaviji. Za predavatelja je bilo veliko zanimanje in so poslušalci napolnili vso dvorano. Predavatelj je v uvodu pokazal različno razvoja kreditnega organizma v posameznih delih naše države s posebnim ozirom na dravsko banovino, kjer je razvita mala štednja pri številnih kreditnih združenjih in komunalnih hranilnicah, dočim v južnih predelih naše države prevladujejo male provincialne banke, ki so v večji meri navezane na lastna sredstva. Tako imajo banke v bivši Srbiji celo manj hranilnih vlog nego lastnih sredstev, na Hrvaškem znaša to razmerje 1 : 5, v dravski banovini pa 1 : 10. Nato je predavatelj opisal, kako je prišlo do navedenega vlagateljev na denarne zavode v jeseni l. 1931., ko se je nervoznost vlagateljev prenesla iz inozemstva tudi v našo državo. Dejstvo, da so naši denarni zavodi od l. 1931., ko smo imeli 14 milijard hranilnih vlog, izplačali 4 in pol milijarde Din kapitala in še približno poldrug milijardo dinarjev obresti, torej skupaj 6 milijard, nam priča, da so bili denarni zavodi pred navedenim vlagateljem zelo likvidni. Jasno pa je, da s 4 do 5 milijardami kroječih novčanic ni bilo mogoče izplačati 14 milijard hranilnih vlog, če denar, ki so ga vlagatelji dvignili, ni prišel znova v promet. Situacija bi se dala takrat rešiti, če bi dala Narodna banka primerna sredstva na razpolago, kar pa je dala, je bilo premalo in nepozno.

Nato je predavatelj orisal problem kmečkih dolgov, ki je postal aktualen, ko so tako občutno padle cene kmečkih pridelkov in ko zadolženi kmet ni več zmogel niti obresti. Tudi v pogledu višine obrestne mere so obstojale pri nas ogromne razlike, saj se je leta 1931. smatralo, da obrestna mera 28 odst. za kmečki kredit v južnih pokrajinah ni niti pretirana, ko

so tam privatniki zahtevali neprimerno višje obresti. Različnost glede načina kreditnega organizma, glede vzrokov zadolžitve kmeta in načina njegove zadolžitve so bile pri ukrepih za zaščito zadolženih kmetov premalo upoštevane. Problem je tudi v tem, da kmetje niso samo dolžniki denarnih zavodov, temveč v znatni meri tudi vlagatelji. Težkoče pri reševanju problema kmečkih dolgov so poostrele zlasti tedaj, ko je prihla propaganda, da bi se kmečki dolgov sploh ertali. Sedanja uredba o zaščiti kmetov je napravila temu slepomiselnju konec, ker je absolutno priznala obstoj vseh obveznosti kmetov navzlic danim olajšavam.

Dvoletni popolni moratorij za kmečke dolbove je zlasti prizadel one denarne zavode, ki so v znatnejši meri posojali denar kmetovalcem. Pri provinčnih zavodih, ki so pod zaščito, znašajo te terjatve nasproti kmetom nad 50 odst. vseh terjatev. Z zadnjim uredbom o zaščiti denarnih zavodov smo prišli korak naprej na poti k razčiščenju situacije. Pozdraviti je treba, da so male vloge d 010.000 Din izvzete od možnosti spreminjanja v prioritete delnice. Glede nadaljnjih ukrepov pa je predavatelj postavil zahtevo, da je treba za sanacijo denarnih zavodov tudi pomoči v obliki denarnih sredstev. Mnoge druge države, kjer so denarni zavodi prišli v enako težak položaj, so v ta namen žrtvovale ogromne znoš. Minimalna zahteva v tem pogledu mora iti za tem, da dobe denarni zavodi pod zaščito cen kredit vsaj za takojšnje izplačilo malih hranilnih vlog do 10.000 dinarjev. Tako bi prišli do svojih naloženih prihrankov stotisoči malih vlagateljev, to je pretežno število vseh vlagateljev, navzlic temu pa bi bili za izplačilo teh malih vlog potrebni le razmeroma majhni zneski, saj znašajo male hranilne vloge do 10.000 Din pri vseh zaščitnih bankah in hranilnicah v naši državi le okrog 366 milijonov Din. Če to vsoto mobiliziramo, tedaj bi lahko zadovoljili stotisoče malih vlagateljev, ker bi jim denarni zavodi lahko vse izplačali.

Zasedanje Zbornice za TOI

Ljubljana, 11. decembra. Glede na jutrišnje plenarno sejo Zbornice za TOI so danes dopoldne in popoldne zborovali vsi trije odseki, ki so razpravljali najprej o zborničnem proračunu za l. 1935, ki je nasproti letošnjemu proračunu zmanjšan in bo s tem v zvezi tudi znizana zbornična doklada od 10 na 8 odst. Nadalje so vsi trije odseki razpravljali o reviziji zborničnih taks, ki jo je treba izvesti v smislu naloga banske uprave, kakor tudi o davčnih vprašanjih s posebnim ozirom na trgovino, obrt in industrijo, zlasti pa o davčni preobremenitvi šumarskega gospodarstva.

Trgovski odsek je razpravljal o vprašanju znizanja inkorporacijskih pristojbin za združenja in je bilo postavljeno načelo, da ta pristojbina ne sme znašati več nego enoletna članarina, ukinuti pa se ne da, ker predstavlja važen dohodek združenj. Nadalje je trgovski odsek razpravljal o predlogih za ureditev administrativnega poslovanja združenj, zlasti o tem, kako naj se preuredi poslovanje združenj, da se dvigne na višji nivo. Nadalje se je vršila razprava o pravilniku za podeljevanje ustanov iz podpornega sklada Viteškega kralja Aleksandra I. Ureditelja in razprava o raznih pravilnikih k zakonu o obrti, o poslovanju konsumov, obiska sejmov in prošnji, o poslovišjih itd. Končno je odsek razpravljal o vprašanju uvedbe starostnega zavarovanja za samostojne trgovce glede na načrt uredbe, ki je bil predmet zadnje seje pri ministrstvu za socialno politiko.

Industrijski odsek je med drugim razpravljal o važnem vprašanju minimalnih delavskih mezd, o odklonitvi odobrenja za že obstoječa tekstilna podjetja, o načrtu uvedbe starostnega zavarovanja delavcev, kakor tudi o splošnem gospodarskem položaju.

Obrtni odsek pa je razpravljal o raznih obrtno-pravnih zadevah, o pravilniku za podeljevanje podpor iz zborničnega podpornega fonda za onemoglo obrtnike, o izvedbi ministrskega razpisa glede obveščanja združenj z oblastmi odnosno glede znizanja inkorporacijskih pristojbin in o sporazumu z okrožnimi odbori obrtniških združenj glede mojstrskih izpizov. Končno je bilo na seji obrtnega odseka podano poročilo o poslovanju in delovanju zborničnega zavoda za pospeševanje obrti.

Naraščanje članstva pri TBPD

Iz poročila, ki je bilo podano na zadnji seji ravnateljstva bolniške blagajne Trgovskega-bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, posnemamo, da izkazuje poizkusna bilanca za prvi dve tretjini letošnjega leta zadovoljiv finančni položaj. Kljub 36 odst. bolezenski premiji, ki je med vsemi krajevnimi organi Osrednjega urada za zavarovanje delavcev veljavna edino za to bolniško blagajno (vsi okrožni uradi in ostale privatno društvene bolniške blagajne imajo 42 odst. premijo), izkazuje bolniška blagajna TBPD ravnovesje med pripekij in dajatvami. Zaradi prestopanja zasebnih nameščencev iz zavarovanja pri okrožnem uradu za zav. delavcev odnosno iz zavarovanja pri »Merkurju« k bolniški blagajni TBPD se članstvo navzlic težkim gospodarskim in socialnim razmeram stalno dviga. V oktobru se je povprečno število zavarovanih članov dvignilo na 7043

13. t. m. se bo vršila pri komandi 39. pešpolka v Celju licitacija glede dobave kvasa. Dne 3. januarja 1935 se bo vršila pri upravi zavoda za izdelavo oblačil za vojsko v Beogradu ustmena licitacija glede dobave 100.000 vreč iz jute. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih komandah.)

Borze

11. decembra.

Na ljubljanski borzi so se danes oficijelni tečajni deviz v splošnem za malenkost dvignili. V privatnem kliringu notira avstrijski šiling nespremenjeno 8,10 do 8,20 (v Zagrebu promet po 8,13). V zagrebskem privatnem kliringu je bil nadalje promet v angleških funtih po 229,19, v grških bonih po 29, dočim so se španske pezete nudile po 5,70.

Na zagrebskem efektm tržišču se vojna škoda nadalje polagoma dviga in je bil za kaso zabeležen po 336 (v Beogradu po 338,50), za december pa je bil zabeležen tečaj 337 do 340 (v Beogradu promet po 339 in 337). Tudi v dolarskih papirjih je tendenca prijaznejša in so bili zabeleženi nekoliko višji tečaji (v Beogradu je bilo zaključeno 7 odst. Blairovo posojilo po 55,50, 8 odst. pa po 63). V ostalem je prišlo do prometa samo še v delnicah PAB po 220.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2315,40 — 2326,73, Berlin 1371,25—1382,05, Bruselj 799,41 do 803,35, Curih 1108,35—1113,85, London 168,80—170,40, New York 3393—3421,26, Pariz 225,46—226,58, Praga 142,84—143,70, Trst 291,01—293,41 (premijsa 28,5%), Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8,10 do 8,20.

Curih. Pariz 20,3650, London 15,3175, Newyork 309,1250, Bruselj 72,15, Milan 26,3750, Madrid 42,1750, Amsterdam 208,8750, Berlin 124, Dunaj 57,25, Stockholm 78,80, Oslo 76,80, Kopenhavn 68,25, Praga 12,91.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12,30, London 26,71, Milan 45,99, Newyork 538,47, Pariz 35,58, Praga 21,87, Curih 174,35, 100 S v zlatu 128 S pap.

Effeti.

Ljubljana. Vojna škoda 336 — 339, 7% investicijsko 69 — 70, 8% Blair 54,50 do 55,50, 7% Drž. hipotekarna banka 64 — 66, 4% agrarne 40 — 41, 6% begluške 54 — 56.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 338 do 340, za dec. 337 do 340, 7 odst. invest. 69,50 den., 4 odst. agrarne 40,50 den., 7 odst. Blair 54,50 do 55, 8 odst. Blair 62 do 63, 7 odst. Drž. hip. banka 64 den., 6 odst. begluške 55 den.; delnice: Nar. banka 4800 do 5000, PAB 220 do 223, Sečerača Osijek 120 bl., Trbovlje 101 do 108.

Beograd. Vojna škoda 336,50 do 337,50 (338,50), za dec. 336,50 do 337,50 (339, 337), 7 odst. invest. 70 do 71, 4 odst. agrarne 41 do 41,50, 6 odst. begluške 56 do 56,50 (56,50), za dec. 56,25 do 56,75 (56,70), 8 odst. Blair 62,50 do 64 (63), 7 odst. Blair 55 do 55,50 (55,50), 7 odst. Drž. hip. banka 63 do 65,50 (64,50). Narodna banka 5000 bl., PAB 223,50 den. (221).

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 12,95, Državne železnice 19,25, Trboveljska 14,05, Alpine-Montan 10,50.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 11. dec. Začetni tečaji: Pšenica: za dec. 100,6250, za maj 102,3750, za julij 96; korusa: za dec. 92,50, za maj 90.

+ Winnipeg, 11. dec. Začetni tečaji: za dec. 79, za maj 87,50, za julij 84,50.

+ Ljubljanska borza (11. t. m.) Tendence za žito je bila mirna. Nudi se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneh): pšenica (po mlevski tarifi): baška 78 kg po 152 — 155, baška 79 kg po 155 — 157,50; korusa (po navadni tarifi): nova umetna sušena s kvalitetno garancijo po 115 do 117; žasu primerno suha po 107,50 do 110; moka (fco Ljubljana, brez orom. davka): baška 100 po 232,50 — 237,50, banatska po 240 — 242,50, slavonska po 230 — 232,50; otrobi: pšenični brez prometnega davka debeli 135 — 140, drobni 110 — 115.

+ Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence je bila prijazna. Promet srednji. Pšenica: baška, okolica Novi Sad, Sombor, srednjobaška in gornjobaška 106 — 107; baška ladja Tisa 114 — 116; ladja Begej 113 — 115; slavonska 112 — 114; sremska in gornjobanatska 106 — 108; južnabanatska 105 — 106. — Oves: baški in sremski 76 — 78; slavonski 81 — 83; baški ladja 84 — 86. — Ri: baška 105 — 107. — Jčmen: baški, sremski, 65/66 kg 105 — 107,50; jari, 67/68 kg 125 — 127,50. — Korusa: baška in sremska 58 — 59; sušena 64 — 65; za december — januar 60 — 61; banatska 53 — 56; sušena 61 — 62; sremska sušena ladja 73 — 74. — Moka: baška in banatska (v oklepajih sremska, slavonska) 102 in 102,50 — 170 (147,50 — 157,50); 102,50 — 150 (127,50 — 137,50); 106. 112,50 — 122,50 (110 — 120), 107. 100 — 105 (100 — 105); 108. 90 — 95 (90 — 95). — Otrobi: baški, sremski 72 — 74; banatski 71 — 73; baški ladja 73 — 75. — Fizol: baški, sremski beli 127,50 — 130.

+ Somborska blagovna borza (11. t. m.) Tendence je bila prijazna. Promet 38 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor in gornjobaška 105 — 107; sremska 104 — 106; slavonska 110 — 112; banatska 105 — 107; baška in banatska potiska 114 — 116. — Oves: baški, sremski, slavonski 78 — 80. — Korusa: baška 55 — 57; sušena 62 do 64; za december — januar 57 — 60; baška in sremska sušena ladja 73 — 75. Otrobi: baški 72 — 74.

+ Budimpeštanska terminska borza (11. dec.) Tendence stalna. Promet slab. Pšenica: za mar. 16,15 — 16,16, za maj 15,55 — 15,56; korusa: za maj 11,34 — 11,36.

Klateži na naših cestah

Ljubljana, 11. decembra. V dolenskem predmestju je danes dopoldne stražnik aretiral 25letnega muslimanskega popotnika Sejda Beganovića iz Karadaglje v malgajskem srezu, ki je kakor številni njegovi rojaki hodil po naših krajih od hiše do hiše, in deloma pobiral »za poplavljenec«, deloma zbiral ponošeno obleko, da je potem kupčeval z njo po Bosni. Srečo je imel zadnji čas, na starem biciklu je tvoril veliko vrečo vsake vrste odloženega blaga, suknjčev in jahalnih hlač, gorenjskih kočarkov in židanih rut. Ko ga je stražnik ustavil na cesti, je Sejdo povedal, da zapušča te dobrotljive in premožne kraje, da bo na Škofljiči stopil na vlak in se odpeljal domov. Toda izkazalo se je, da bedni bosanski prekupčevalec starih cunj nima niti prebite pare pri sebi, in na vprašanje, kje ima prometno knjižico od kolesa, je odvrnil, da jo je izgubil. Na policiji so iz aktov razbrali, da se za Bo-

sanca zanima še vrhniško sodišče. Orožniška postaja s Horjula ve namreč poroča, da je Sajdo Beganović pred 14 dnevi na svojem romanju stopil v nezaklenjeno hišo kovača Matevža Krmelja na Planini, in ker ni bilo nikogar doma, se je postregel sam. Odsedel je nekaj ženske obleke, rjavo zimsko suknjo ter nekaj robev in rjuh. Sajdo prisega pri Mohamedu, da je vse, kar nosi s seboj, pošteno nakupil na Jelenicah in drugod. Kolo, ki ga je vozil s seboj, je črno pleskano, precej obrabljeno in ima lastnika po vsej priliki nekje v ljubljanski okolici.

Iz lepe, prav tako gostoljubne Notranjske pa so pripeljali v Ljubljano dva čudna, težko pregruntljiva moža, ki so ju orožniki pobrali v Milavi pri Begunjah, ko sta ravno počivala od dolge in težke poti. Eden izmed njiju, Boštjan ali morda Florian Hudorovac ali Hudorović, kakor pravi, je siromasen, preganjan, ponižno potrpežljiv cigan, ki menda v resnici manj ve o sebi, kakor se spodobi za odraslega moža. Kdaj je rojen se ne spominja, in ko ga vprašajo po očetovem imenu, si podpre glavo z obema rokama in globoko razmislija. Cigansko življenje se pač najlažje živi, če človek pozabi svoje personalije. Njegov pajdaš pa ravno narobe: več ima v svojem spominu, kakor je dobro zanj. Predstavil se je kot Gašper Minkič, sin Gašperja in Ane Hudorović, prav tako kakor prvi iz Kočevja doma. A Boštjan ga je izdal, da Gašper nikoli ni ciganske krvi, temveč da ni nihče drug kakor Anton Luj, italijanski državljani, star znanec naše kriminalne razvidnice, ki je bil pred kratkim izgnan iz države, pa se je zdaj priganil nazaj. Policija bo v resnici imela precej truda, preden bo ugotovila identiteto obeh in dognala, po kakšnih potih sta hodila zadnji čas. Kakor sama pravita, sta se pred štirimi dnevi odpravila iz Kočevja, da preko Ribnice in St. Vida potoma v beli svet.

NARODNO GLEDALIŠČE U

REPERTOAR

DRAMA

Začetek ob 20.

Sreda, 12.: Hlapci. Sreda. Četrtek, 13.: Waterloo. B. Petek, 14.: Zaprtlo.

OPERA

Začetek ob 20.

Sreda, 12.: Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron. A.

Četrtek, 13.: Hoffmannove pripovedke. Četrtek.

Petek, 14. ob 15.: Hovanščina. Dijaška predstava po znanih cenah od 15 Din navzdol.

Cankarjeva drama »Hlapci« je vzbudila največje navdušenje, ker je Cankar kot specifično naš pisatelj globoko pogledal v slovensko dušo in prelił vso njeno lepoto in slabost v to dramo.

Linhartova igra »Matiček se ženja« spada med najstarejša slovenska dramska dela, ki so bila igrana nešteto krat po različnih čitalnicah in podeželskih odrh. Sobotna premiera v režiji dr. Branka Gavella obeta nov režiserski umotvor ob sodelovanju dramskega ansambla.

Revijska opereta skladatelja Beneša »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron« je izredno ljubka, zabavna in ustreza vsem zahtevam muzikalnega občinstva.

»Štirje grobarji« komična opera komponista Wolf-Ferrarija, (ki je znan občinstvu kot skladatelj opere »Cosi fan tutte«) je muzikalni biser. Dejanje slika v ekstretnu moško grobst in žensko pretkanost in šegavost, je duhovito, polno, romanske lahkolnosti in šarma.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.15

Sobota, 15.: Hčerki njene ekscelence. Nedelja, 16.: Hčerki njene ekscelence.

»Hčerki njene ekscelence«, izvrstna veseloigra je dosegla pri vseh dosedanjih uprizoritvah zelo lep uspeh. Vsi obiskovalci so se dobro zabavali in od srca nasmejali. V glavnih vlogah nastopajo: Bučarjeva, Levarjeva, Ervina Wischer-Petrovičeva, Hanžič, Jug in Karus, v ostalih vlogah vse ansambel odrje. Režira Miran Petrovič. Ker so bile doslej vse predstave razprodane, kupite vstopnice že v soboto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20

Sreda, 12.: Urh, grof Celjski. B. Četrtek

Lekarna v jedeh

Senzacionalna odkritja o zdravilnih močeh naših vsakdanjih jedi

Pariški zdravnik dr. Kermorgant je pred nedavnim odkril v pljučih snov, ki ima veliko vlogo za odpravo tošče. Ekstrakt iz pljuč prekomerno toščo v telesu naravnost raztaplja, ker pospešuje notranje zgorevanje. Efekt se ne kaže samo na kašalca tehtnice, temveč tudi v povečanem izdihavanju ogljikovega dioksida, kar je znak povečanega dihalnega dela v tkivu. Ta snov pa ne pospešuje samo oddaje ogljikovega dioksida, temveč tudi sprejemanje kisika. Da se dajo torej pljuča uporabiti kot tečna in koristna jed za odpravo prekomerne tošče ali z drugimi besedami kot jed, ki ohranja vitko linijo, sledi brez nadaljnega iz tega odkritja francoskega zdravnika. Napravil je tudi dokazni poskus. Znano je, da se nagibajo pevke iz še neznanega vzroka k debelosti. To je zelo neprijetna stvar in ko mu je neka med njimi zaradi tega potožila, ji je dal pljučnega ekstrakta. Pacientka je postala v resnici bolj vitka, a poleg tega je imel dobiček tudi njen glas. Pljučna jed poveča namreč tudi zračni volumen in to ne more biti nobenemu glasu v škodo.

Poznamo pa še mnoga običajna živila, ki bi lahko s primerno dieto rabila kot zdravilna hrana. Med nje spada čebula. Že davno smo vedeli, da je čebula sicer neblago dišeča, a zdrava jed. Prof. Preizackovič z zavoda za notranjo sekrecijo v Harkovu pa je sedaj odkril vzrok, zakaj je čebula zdrava. Našel je namreč v njej snov, ki učinkuje prav tako kakor spolni hormon možganskega podaljška. Mlade živali je čez noč napravila zrele, ostarele pa je pomladila. V bodoče utegne torej čebula imeti še veliko vlogo v pomlajevalni praksi.

Nekaj podobnega je s papriko. V nji je odkril prof. Szent György iz Budimpešte velike množine vitamina C. Nekoč so mislili, da koristi ta vitamin samo proti skorbutu, toda madžarski učenjak je s številnimi poskusi dognal, da odpravlja ta snov še celo vrsto drugih bolezni, ki niso s skorbutom v nobeni, vsaj vidni zvezi. Vrh tega je mogoče vitamin C iz paprike pridobivati danes v poljubnih množinah.

Vitamin A, ki ga danes pridobivajo iz korenja in so mu spočetka pripisovali sa-

mo to, da zadržuje izsušitev roženice, se je izkazal kot čudežno lečilo za rane. Bouillon iz telečjega srca vsebuje srčni hormon, ki je izborno sredstvo za bolnike na srcu, želodec in jetra rabijo proti slabokrvnosti, sirova živalska kri proti boleznim Basedowa, sirova vranica proti tuberkulozi v goltancu, mlečni obkladki proti trdovratnim oteklina, sirovi možgani in oblate proti živčnosti in slabomnosti, vrančina juha proti otroški bledičnosti.

Tako imamo v vsakdanjih jedeh za celo lekarno najučinkovitejših zdravil, ki nam običajno ne koristijo posebno samo zato, ker jih ne znamo ob pravem času uporabiti na pravem mestu.

Medeni tedni

Prince Jurij in princesa Marina, sedanja kentska vojvodinja, preživljata časno svoje medene tedne v Himley Hallu v Staffordshire

Barthoujeva knjižnica

Francoska akademija je postala dedič dragocene zapuščine. Nekoliko mesecev pred svojo tragično smrtjo v Marseillu ji je Barthou zapisal poleg vsega ostalega svojega imetja tudi svojo knjižnico — največjo na Francoskem in eno najdragocenejših na svetu.

Med knjižnimi zakladi umorjenega vnajnega ministra so med drugim rokopisi Viktorja Hugoja, Chateaubrianda, Stendhala, Lamartina, Lotija in Anatola Francea. Eno najdragocenejših knjig pa je poklonil Barthouju nekoliko tednov pred atentatom naš vitezki kralj Aleksander.

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

Lincolnov potomec

Eden izmed redkih potomcev slavnega predsednika Lincoln, ki je odpravil suženstvo črncev, se preživlja kot delavec v nekem kalifornijskem rudniku

Lotiški Tarzan

Dva gozdarja, ki sta prodirala skozi obširne in goste gozdove v okolici Rige, sta v goščavi nenadoma našli velikega polnega, herkulskega moža, ki je ob pogledu nanju takoj pričel bežati.

Gozdarja sta ga začela zasledovati, toda možakar je skočil z drznim skokom na visoko smreko, jo preplezal kakor opica, skočil z nje na vejo druge smreke in nadaljeval svoj beg. Ker se na vse pozive ni ustavil in je bila nevarnost, da s svojo presenetljivo brzino na zadnje še uide, sta gozdarja uporabila strelno orožje. Po več strelah se je mož opotekel in padel na tla. Kroglja ga je oprasila ob ledja, vendar ne nevarno. Sedaj se je dal brez nadaljnega prijetja. Gozdarja sta ga predala policiji, ki se je zamen trdila, da bi spravila iz njega kakšno besedo.

Čudni Tarzan, ki je bil popolnoma zamenjen in po vsem telesu pokrit z gostimi dlakami, očitno ni znal govoriti. Nekoliko neartikuliranih krikov, ko so mu predložili nekaj sadja in surovega mesa, ki ga je požrl v trenutku, je bilo vse, kar so spravili iz njega. Doselej še niso izsledili, kdo bi bil skrivnostni človek. Domnevaljo pa, da je istoveten z nekim Gerbertom Alenkitisom, ker je bil pred leti za pastirja na Litavskem, a je potem izgubil tako brez sledu, da so ga proglasili za mrtvega.

Diplomatski pomenki v Ženevi

Francoski vnajni minister Pierre Laval se v poslopu Društva narodov razgovarja z našim stalnim delegatom Konstantinom Fotičevom

Zasliševanja „tretje stopnje“

Srednjeveške mučilne metode ameriške policije

V zvezi z zasliševanjem dozvednega morila Lindberghovega otroka Hauptmanna, so prišle v javnost nova poročila o grozovitih metodah, ki jih uporabljajo ameriške policijske oblasti, da bi iz osumljenec izklele priznanja. To so proslule metode »zasliševanja tretje stopnje«, kakor se to imenuje s strokovnim izrazom. Ko se je Hauptmann le preveč branil priznati zločin, ki so mu ga očitali, je policija n. pr. dala pripeljati njegovega 10-letnega sina v njegovo celico. Ker to ni zaleglo, si je izmislila, da je ponoči spravila drugega jokajočega otroka pred celicna vrata. Hauptmann je menil, da je to njegov sin, bil je ves iz sebe, a priznal ni ničesar. Ker jokajočega otroka seveda niso imeli vsak čas na razpolago, je policija enostavno posnela otroški jok na gramofonske plošče in jih predvajala pred celico. Z upravičenim ogorčenjem je ameriška javnost nastopila proti takšnemu duševnemu mučenju postopku.

Listi poudarjajo, da tako kruto, kakor po ameriških jetniščnicah, nikjer ne nastopajo proti jetnikom. A že po aretaciji ljudi na policijskih stanicah strahovito pretepejo z žilavkami in palicami. Če prijetih ljudi, iz katerih bi radi izsilili kakšno priznanje, ne pretepejo, jih pa obešajo z nogami nazgor, ali jih zapirajo v presegrete ali ledeno mrzle celice, da se jim že po nekoliko minutah pozna škoda na zdravju. Klofutanje ali vkpanje vode skozi nosnice, pri čemer ujetnika privežejo na gola tla, je nekaj običajnega.

Prav tako običajno je duševno mučenje zasliševancev kakor v Hauptmannovem primeru. Ljudi cele dneve zaslišujejo, ne da bi jim dali jesti ali spati. Če se zaslišaneec zgrudi od utrujenosti, mu dajo za kratek čas mir, čim pa zaspi, ga že prebudijo z batinami. V Chicagu imajo navado, da aretirane toliko časa bijejo z debelo telefonsko knjigo po ušesih, da izpovedo. V Seattleu je v navadi železen drog, na ka-

terege privežejo jetnika, da stoji po 24 ur v Bostonu poznajo še druge metode. Tam morajo jetniki bosi teči po železnih stopnicah gor in dol, dokler se ne onesvestijo. Pred kratkim je zahteval neki zločinec pred usmrtniško na električnem stolu, naj ga zdravnik preišče. Zdravnik je ugotovil, da je bilo vse njegovo telo pokrito z gnojnimi bulami, ki so izvirale od pretepanja. Če se nesrečnej brani, se mu godi še hujše. Neredko so na jetnikih ugotovili tudi rane od nožev. Ni čudno, da nesrečnejši v takšnih okoliščinah »priznajo« vse, kar hočejo njih mučitelji zvedeti — tudi če je to priznanje laž. A tudi ni čudno, da se ameriško ljudstvo zgraža nad takšnimi barbarskimi metodami in zahteva, naj odgovorne oblasti končno tudi v tem pogledu napravijo red.

Kdo je umoril

Lindberghovega sinčka?

Ameriški listi poročajo, da je prišlo v zadevi ugrabitve Lindberghovega sinčka do presenetljivega preobrata. Neki bivši kaznjeneec po imenu Robert Wildy je baje na smrtni postelji priznal, da je bil on ugrabitelj in morilec ubogega otroka. Svojo izpoved je zapisal in podpisal v navzočnosti priča.

Wildy pravi v tem priznanju, da je bilo njegovo dejanje »maščevalno dejanje proti bogatašem«. Otroka ni hotel ubiti, a ker je vpil, ga je dvakrat udaril. Po tem dejanju se je umaknil na zapad Unije, ne da bi se brigal za odkupnino.

Kakor je dovolj znano, so kot ugrabitelja in morila Lindberghovega otroka prišli Nemca Hauptmanna, ki se pa navzlic vsem zasliševanjem »tretje stopnje« krivicev brani priznati, da bi bila ta obtožba upravičena. Njegov zagovornik ni izjavil še nič pomembnega glede vesti, o kateri poročamo zgoraj. Pravi samo to, da je treba Wildyjevo izpoved še podrobno preiskati.

Podjetna Eskimka Kila

Zakonske avanture „hčere večnega ledu“

Celo za Američanko bi bilo nenavadno, če bi se v svojem življenju poročila z desetimi možmi, a za hčer iz države Copper-skih Eskimov, iz dežele večnega ledu, je to še bolj nenavadno. Vredno je, da povemo nekoliko besed o tem življenju.

Eskimka Kila se je rodila 1901. Starši so ji zgodaj umrli, pa jo je vzgajal poglavar njenega rodu. S 14. letom so ji dali prvega moža, krepkega Ajvaligaka iz njenega ljudstva. Že po nekoliko mesecih ga je pustila na cedilu in se vrnila k svojemu redniku. Že v zadnjem času svojega prvega zakona ji je njena vražja lepota priskrbela novega snubača, nekega ločenca Kikpaka, s katerim se je nekoliko tednov pozneje tudi poročila. Kmalu po drugi poroki se je zgodilo, da jo je na povratku s neke plesne zabave napadel neki Eskim, poročen mož, in jo hotel odvesti v svoj šotor. Pa se mu ni dala. Vendar tudi ne zakon s Kikpakom je šel kmalu na kose. Našli so se seveda kod drugi Eskimi, ki bi radi ukrotili podjetno ženo. Sreča se je nasmešnila z njenimi ustnicami lovca Tadjuka, lastniku dobro opremljene ladje. Tadjuk je bil toliko pameten, da je vzel svojo ženo daleč proč, k ustju Mackenzia. Tu mu je rodila sina. Nu, sreče se ni dolgo veselil. Nekega dne se je na lovu smrtno onesrečil.

Tedaj so Eskimi pogruntali, da je Kila uročena in prinaša možkim nesrečo. Nobeden izmed domačinov je ni hotel več pogledati. Videl jo je pa neki Američan, William Bezona, ki je prišel po zadostnih pustolovščinah tako daleč na sever. Morda se je bil prvotno zaljubil v ladjo in sani, ki jih je Kila podedovala po Tadjuku. Vsekako sta se kmalu poročila. Bezona je z lovom na kožuhojinate živali postal kmalu bogat mož. Nekega dne se je z ženo, ki mu je rodila hčer, preselil na jug, najprej v Edmonton, potem v Winnipeg, končno v Chicago, kjer je dobil odlično mesto v nekem velikem hotelu. Kili je civilizirani zrak hudo ugajal, kmalu se je sprevleval v damo, ki ni v ničemer zaostajala za svojimi belokožnimi vrstnicami. Tudi njena otroka, deček iz tretjega zakona in deklica iz četrtega, sta se v tej okolici dobro počutila. Toda nesreča nikoli ne miruje. Bezona je nekega dne izgubil skoraj vse imetje, z ostankom je opremil jadralnico in se je vrnil z vso družino na daljni sever. Tu je nenadoma zbolel in — Kila je bila spet vdova.

Zavoljo Eskimov bi lahko ostala vdova vse življenje, njene pripovedi o železnih, nebotičnikih in letalih so jih še bolj prepričale o tem, da je nevarna čarovnica. Z muko in težavo si je končno privezala lkalupki, ki so ga tedaj izpustili iz ječe v Manitobi. A mož je umrl nekoliko mesecev po poroki. No, njena lepota je premamila po precejšnjem presledku še dva nezrela eskimska mladiča. Kotujaka in Kinuktuka. Ki sta postala po vrsti njena moža, a sta jo morala na povelje svojega rodu tudi po vrsti ostaviti.

Zdaj se je Kila Eskimom dokončno odpovedala, kakor so se oni odpovedali nje. Njen osmi mož je bil neki Rus. To je bil

energičen človek, nič manj nego ona, in tako je bil ta zakon en sam ravs in kavs. Nekoč je Rus enostavno odpotoval, brez nje. Po eskimskem pravu pomeni to toliko kakor razporka. Deveti mož je bil zopet Rus, ki je v trodnevem viharju skoraj zmrl, a ko je ozdravel, se je mahoma spreobrnil v verskega fanatika. Ostavil jo je in se preselil na samotni otok.

Zdaj bi bil lahko konec. No, kmalu potem je pristalo v tistih krajih prvo letalo in v njem je bil za pilota vrli Kanadec, lovec in iskalec zlata, Bill Storr. Tega je Kila naprosila, naj bi jo popeljal do tistega otoka, kjer je uganjal verske norosti njen deveti mož. Toda tega si je zaman prizadevala spraviti domov. Izjavil je, da je škof vse Arktide in je bil sploh popolnoma nor. Ampak Kili ni bilo potrebno, da bi preveč zalovala za njim. Po povratku je namreč Storr pokazal, da mu je ženica zelo všeč in tako sta se poročila. Imata že otroka in živita srečno ter zadovoljno. Kako dolgo?

A NEKDOTA

Hans Sitt, ki je na lipskem konservatoriju učil partiturno igro, je imel navado, da je med poukom neprestano kadil. Po šesti cigari se je nekoč razjezil nad samim seboj, zapri drobno tiskano partituro in dejal: »S tako majhnimi notami si kvečjemu oči pokvariš — pri tem dimu v sobi.« In je jezno odprl okno.

VSAK DAN ENA

»Res sem v zadregi, kaj naj storim z našo Metko. Stokrat ji je treba razložiti kakšno stvar, preden jo razume.«
»Veste kaj, dajte jo za telefonistino.«

Zakrinkane pisave

Pisava običajno izdaja človekov značaj, njegove duševne, pa tudi telesne lastnosti

Starejša grafologija je na levo nagnjeno pisavo smatrala za bistven znak pretvarjanja in se je pri tem opirala na rokopise igralcev, ki kažejo čisto to posebnost. Ti grafologi so menili, da je sposobnost za pretvarjanje temeljni pogoj za resničnega igralca. Tega argumenta ne moremo brez nadaljnje zavreči, a ne velja za vse pisave igralcev. Po drugi strani je treba upoštevati, da segajo igralci večinoma vendar po vlogah, ki so njihovo značajno in bistvo kakorkoli sorodne.

Stara teza se v tej enostranski obliki torej ni dala obdržati, čeprav ji nekega resničnega jedra ni bilo zanikati. Ni treba namreč, da bi šlo za zavestno pretvarjanje, lahko je temu vzrok tudi v ovirah nevrotične narave in z občutkom manjvrednosti, ki tiči ponavadi v takšnih ljudeh. Ti ljudje se kažejo drugače, nego so v resnici, prenapenjajo svoja naravna nagnjenja, igrajo pred samim seboj neko vlogo, ne da bi delali pri tem nič vedno preračunljivo. Takšne značaje spoznamo predvsem, če je v končno vsakdanji in preprosti pisavi mnogo okrasov in potez, ki skušajo delati efekt, n. pr. zavojčastih strešic nad črtniki, kar izdaja obenem frazersko, vase zaljubljeno čud.

Po drugi strani pa govori preprosta, na levo obrnjena pisava za odiranje čustvenih izrazov, posebno pri zelo občutljivih ljudeh, pri čemer predstavlja prisiljena

hladnost samo obrambo na zunaj. Takšni ljudje pa so v resnici čisto brez zadržek, kadar jim pamet izgubi oblast nad čustvi. So nestalni, se nagibajo k ekstremom, pogosto jih obhaja stud nad življenjem, se hitro užalijo in kar je še podobnih izrazov takšnih značajev. Ozka pisava pri tem še posebno potrjuje moment podanih ovir. V obeh navedenih primerih gre za osebe, ki se bavijo pretežno s svojo ljubo osebo, a so pri tem v bistvu pasivne, neodločne, razdvojene. Izraz »pretvarjanja« bi bil za neje prehud.

Drugeče pa je, če naletimo na bolj ali manj solsko oblikovano, na levo nagnjeno pisavo z izrazitimi znaki lažnosti, kakršni so krožne črte ob uvodnih potezih raznih črk, n. pr. »b«, »e«, »a«, »i«, »u«, »o«, »n«, »m«, »t«, »p«, »k«, »g«, »v« in druge podobne črke same na sebi ne smemo smatrati za krožne tvorbe in v splošnem kažejo zaprt značaj; da pa naletimo nanje tudi v pisavah oseb, ki se zavestno pretvarjajo, bi ne bilo potrebno še posebe omeniti. Tudi skrbno po šolsko oblikovana pisava lahko rabi čisto za krinko. Če naletimo pri takšnih pisavah na zaprte črke, zavite vrste in arkadne poteze, lahko sklepamo na hinavstvo pisca.

Uho pozimi

Ali si naj pozimi ušesa zamašimo z vato?

Odgovor na to često vprašanje je v splošnem zaničujoč, seveda za zdrava ušesa. Vata ovira sluh in mehkuži sluhovne organe. Neredko sega tudi pregloboko v uho in draži kot tuje telo kožo.

Vato nosimo samo med boleznimi v ušesih, posebno pri tokih. Stalna uporaba vate pa je seveda priporočljiva tudi osebam, ki imajo zaradi nekdanjih bolezni v ušesih luknjo v mrenici. Zamašek prepreči v tem primeru, da bi prišla prah in druga nevarna v uho ter povzročila tam vnetja. Takšne osebe naj pazijo tudi pri umivanju in kopanju, da bi jim voda ne prišla v uho, saj ni voda skoraj nikoli čista in prosta bakterij. Vsako ponesnaženje srednjega ušesa pa povzroča vnetja, mrtvice, bolečine, gnitje in kar je še takšnih posledic.

46.300 frankov za pismo

V Parizu se je vršila dražba zanimive zbirke avtogramov. Od 276 kosov je država odkupila kakšnih 100 za narodni arhiv. Najvišjo ceno je doseglo neko ljubzensko pismo Napoleona I. Jožefini. To je odkupil neki pariški zbiralca za 46.300 frankov. Napoleonov podpis iz njegovega 16. leta so prodali za 21.000 frankov. Podpis njegovega sina je kupil nekdo za 8300 frankov.

Moderna turška mladina

V Jedrenju so praznovali spomin osvoboditve mesta po Kemal pašl. Ob tej priliki se je zbralo v mestu veliko število mladine iz raznih krajev Turčije. Na sliki vidimo dijakinje z bobni v sprevedu

Več poguma v boju proti raku!

(Iz odbora Jugoslovenskega društva za proučevanje in zatiranje raka)

R je ozdravljiv. Vsak zdravnik je danes prepričan, da govori pacientu čisto, znanstveno utemeljeno resnico, če ga bodri in tolaži čes: Tvoja bolezen bomo ozdravili. Priznavam, da je bilo nekaj drugače, da je nekaj pomenila diagnoza raka skoro že smrtno obsodbo. Toda znanost je v zadnjih letih ogromno napredovala, odprle so se popolnoma nove, do tedaj neslušne možnosti zatiranja raka. Operaterji so si izdelali dobro premišljene operativne metode, Röntgen je odkril žarke, v katerih ležijo neizmerne zdravilne sposobnosti, madame Curie je našla radij, ki nam je odprl pot k novim načinom zdravljenja. In še danes je na delu armada učenjakov in zdravnikov, da izpopolnijo vsa sredstva, ki jih že imamo, in najdemo nova, ki bodo še bolj zasigurala in olajšala uspehe. Črnoglednost, pesimizem danes ni več na mestu. Nad rakom lahko triumfiramo, če ga ob ob pravem času spoznamo.

Če ga ob pravem času spoznamo. V teh besedah tiči danes ves problem raka, v kolikor se tiče ozdravljenja. Če raka ob pravem času spoznamo, sme ga že tudi premagati. Pravočasno spoznanje se upira še čela kopica ovir. Najprej naj imenujemo dejstvo, da rak, zlasti na nekaterih organih, ne povzroča v začetku nikakih bolečin. Ljudje so pa navajeni, da se šele tedaj smatrajo za bolne, če jih kaj boli. Bolezni brez bolečin po ljudskem mnenju ni. Iz tega napačnega naziranja izhaja lahko miselnost, ki ljudi zapeljuje, da ne vzejamo za resno kakršnokoli motnjo v svojem telesnem življenju, ako ni zvezana z bolečinami. Tako se bolniki šele potem podajo k zdravniku, ko je bolezen že dolgo glodal na njihovem zdravju. Seveda je potem težko in včasih tudi res nemogoče tako zastarelo bolezen še izlečiti. V tem pravcu, da se namreč dajo ljudje preiskati vselej, kadar koli zapazijo na sebi kako nepravilnost, bo treba še veliko truda in dela, besed in opominov, predavanih in pouka.

V današnjih časih se moramo boriti še z drugimi ovirami. Življenje je težko, denarja je vedno manj, zdravniku je treba plačati honorar za preiskavo in eventualno za zdravljenje. Zaradi naraščajoče bede si namreč hočejo ljudje prihraniti tam, kjer mislijo, da to najlažje storijo. In žal smatrajo izdatke za zdravnika in zdravljenje za zado, ki jo najlažje pogrešajo. Iz svojih izkušenj vem veliko žalostnih primerov takega štedenja. Mati mora kupiti sinu knjige za šolo, hči potrebuje novo obleko, da ne bo strgana hodila okoli, strela pri hiši je potrebna popravila, zamuda pri delu zmanjša dohodek, če mojstra ni doma, vajenci in pomočniki nič ne delajo; taki in enaki so vzroki, ki ljudi zadržujejo, da ne gredo k zdravniku. Med tem se pa bolezen razvija naprej. Tem vzrokom se pridružuje še nepoučenost. Ljudje včasih ne vedo, da imajo v bolnišnici blagajni zdravnika brezplačno na razpolago, ali pa da so v vseh bolnišnicah ambulance, da ima vsaka občina svojega uradnega zdravnika, ki mora nepremotljivo nuditi brezplačno svojo zdravniško pomoč. **Skratka: danes je vsakemu bolniku na razpolago zdravnik!** Ozirni na denar bi morali odpasti. Treba je samo nekaj razumevanja za zdravje, vzeti si je treba čas, vse drugo je tu.

Če bodo pacienti odstranili sami vse nastete in mnoge druge ovire, bodo ob pravem času prišli v roke zdravnika in rak bo — vsaj v večini primerov — v pravem času spoznan. S tem bo ozdravljenje zagotovljeno ali vsaj omogočeno.

Rak je ozdravljiv. Sloviti češkoslovaški zdravnik profesor dr. Ostrčil iz Prage poroča, da se dá 60% raka pri ženskah trajno izlečiti, rak na koži in zunanjih organih je celo tedaj ozdravljiv, če je že nekaj časa trajal, kirurgi z vsega sveta naštevajo v svojih poročilih dolge vrste trajno ozdravljenih rakov. Kakor drugod po svetu, tako je tudi pri nas doma. Med nami hodijo živi in zdravi možje in žene, ki jim je zdravniška pomoč vrnila zdravje in jih rešila raka. V ljubljanski ženski bolnišnici sem dal — da samo nekaj našega navedem — pregledati vse one ženske, ki so bile tam zdravljene v času, ko ni bilo na razpolago drugega sredstva nego operacija. Vsak dan se mi javljajo pismeno ali osebno ženske, ki so se pred leti zdravile in so danes zdrave. Zato proč z obupanjem!

V zadnjih letih smo tudi pri nas za zdravljenje raka dobili vse ono, kar ima inozemstvo. Poleg operacije lahko v vseh večjih mestih Slovenije nudimo pacientom zdravljenje z Röntgenovimi žarki. Pripravljeni smo, da poleg operacije uporabljamo še to sredstvo, ali pa, da v onih primerih, kjer se operacija iz kateregakoli vzroka ne more narediti, vsaj z Roentgenovimi žarki dosežemo cilj. Radija še nimamo v mejah naše banovine v dovoljni množini, pač pa imamo v Zagrebu vzoren inštitut, ki je našlaš urejen za zdravljenje z radijem. Kjer torej sami s svojimi sredstvi ne moremo vsega doseči, si lahko pomagamo s tem, da napotimo bolnika v Zagreb v imenovani inštitut.

Posiljanje bolnikov v druge kraje je zvezano z velikimi stroški, ki jih ne zmore vsak bolnik. V tej okolnosti tiči zopet velika ovira. Marsikdo bo razočaran in obupan vzklilnik: tega pa ne zmorem. Pa tudi v tem pogledu je mogoče najti izhod. Razne bolniške blagajne radi prispeljajo k stroškom v vsakem primeru, kateri je za zdravljenje z radijem sposoben. Tudi kje drugje se še najdejo viri, ki materialno olajšajo to zdravljenje. Marsikomu bo še treba sebi pod pazduho in mu pomagati. Tudi v teh hudih časih se morajo najti sredstva, da se potrebnim omogoči radijevo zdravljenje.

Pri tem pa moramo opozoriti, da zdravljenje z radijem ni v vsakem primeru potrebno. So raki, ki jim prav lahko pridemo do živega z onimi sredstvi, ki so nam na razpolago doma. V takih primerih bi bilo napačno in odveč, ko bi metali stran denar za način zdravljenja, ki ni nujno potreben. Če lahko s tramvajem pridem na cilj, ne bom najemal draga vozilka, takega pametnega štedenja nas je sedanjih čas temeljito naučili. Zato naj bi vsak bolnik z zaupanjem povprašal svojega zdravnika ali kaj javni zdravstveni zavod, katero zdravljenje je zanj primerno in potrebno. Le tedaj, če se naše velike bolnišnice izrečejo, da je zdravljenje z radijem priporočljivo, naj bi se žrtvovali stroški za zdravljenje izven mej naše ožje domovine. Tako naj bi delali tisti, ki se hočejo zdraviti na svoje stroške, tako tudi če delajo naši socialni zavodi, da po nepotrebnem ne razmetavajo denarja.

Prisiljeni smo štediti, toda štediti moramo pametno in nikdar ne na škodo ljudskega zdravja.

Kljub temu, da lahko v mejah naše države vsakemu bolniku, bolnemu na raku, nudimo vse, kar mu je po stanju znanosti potrebno, vendar so še vedno različne težave in pomanjkljivosti. Vsak bolnik se najraje zdravi doma ali v najbližnji okolici svojega doma. Iz tega razloga bi morala javnost poskrbeti, da vsakemu omogoči doma popolno zdravljenje. In še nekaj. Zdravljenje doma je veliko cenejše in sicer za tistega, ki sam zase plačuje stroške, kakor tudi za bolniške blagajne, ki plačujejo stroške za svoje člane. Zelo neprijetno in časih za možnost ozdravljenja usodopolno je, da je zagrebški inštitut za zdravljenje z radijem tako prenapolnjen, da morajo naši bolniki predolgo čakati. V tem tiči resna nevarnost, da se zamudi ugodni čas. Iz vseh teh razlogov je treba skrbeti za to, da si dravska banovina izpopolni svoja zdravilna sredstva tako, da bo svoje bolnike lahko zdravila na svojih tleh, z malimi izdatki in pravočasno. Skrb za to izpopolnjevanje morajo nositi naše javne oblasti, k sodelovanju pa je poklicano tudi društvo za proučevanje in zatiranje raka.

Tri stvari so nam nujno potrebne, da se z uspehom spoprime z rakom: najprej se naj občinstvo dobro pouči o raku in postane zaupljivo, dalje naj naše zdravstvene oblasti smotrno skrbijo za možnost lečenja in tretje naj nudi naša javnost društvu za pobijanje in proučevanje raka moralno in gnetno pomoč.

DR. ZALOKAR ALOJZ,
predsednik Jugoslov. društva za proučevanje in zatiranje raka, Pododbor Ljubljana.

K zgodovini niške deklaracije

O niški deklaraciji, ki je med vojnimi cilji Srbije prva navajala tudi osvobodjenje Slovencev, je »Jutro« dne 7. dec. 1934 priobčilo zanimiv članek, ki kaže, da so bili Slovenci v deklaraciji vzeti glavno po zašlugi g. dr. Nika Zupanića. Pri tem se poroča, da je g. dr. Zupanić vplival med drugimi tudi na tako uglednega srbskega politika in državnika kakršnega je bil Stojan Novaković, ki pa da o Slovincih dotlej tudi ni bil dobro informiran. Ne da bi stvarim hotel dati večjo važnost nego jo imajo, hotel bi vendarle naglasiti, da je bil Stojan Novaković že dve leti prej (1912) v Ljubljani. Bil je prej na zborovanju »Prosvete« v Bosni ter se je (menda preko Dubrovnik) pripeljal v Ljubljano, da poseti mene, ki me je poznal od priprav za izdajanje Jugoslovenske enciklopedije. Bilo je to nekoliko dni pred izbruhom prve balkanske vojne. Ker baš onega dne nisem mogel tako odličnega gosta pozvati k sebi na obed, sem poprosil g. Dragotina Hribarja, da stori to. Na skupnem obedu pri Hribarjevih so bili razen domačih še gospod Ivan Hribar, g. A. Tresić-Pavičić, ki je bil slučajno pri g. Ivanu Hribarju, in jaz. Potem sem se z Novakovićem odpravil iz Ljubljane na izprehod, bila sva na Aškerčevem grobu in delj časa na Ježici pri Alešu. Ko je odpotoval, sva svoje razgovore pismeno nadaljevala, in sicer (spominjam se) ves čas prve balkanske vojne in med mirovnimi pogajanjmi v Londonu (1913), kjer je Novaković zastopal Srbijo. (Pisma, ki mi jih je pisal Novaković, svojčas priobčim.) Čisto brez znanja o Slovincih torej Novaković ni bil, ko je šlo za deklaracijo srbske vlade dne 7. decembra 1914.

Zagreb.

Prof. dr. Fr. Hečič.

Prva naloga

Noben narod še ni za nobenim svojim vladarjem tako silno želel, kakor želuje naš jugoslovanski narod za svojim viteškim kraljem Aleksandrom I. Uediniteljem. In ta narodna želja je povsem upravičena. kajti naš rajni vladar je bil nekaj čisto izrednega.

V vojnah, ki so mu bile vsiljene, je dokazal neke svoje velike strateške sposobnosti, temveč tudi največjo osebnostno hrabrost. Osvetlil je Kosovo ter združil Srbe, Hrvate in Slovence v eno, veliko in močno Jugoslavijo.

Ko se mu ni bilo treba vojevati, pa je postal najbolj goreči apostol miru in miru med narodi. Na lastne oči je videl vse grozote vojne in spoznal, da povzroča vojna tudi zmagovalcu neizmerno gorje. Vse njegovo prizadevanje po vojni je šlo za tem, da zagotovi svojemu narodu zunanji in notranji mir, ki je prvi pogoj napredka, blaginje, sreče. Sredi iz dela za mir nam ga je iztrgala roka zadržnega morila.

Toda morili in njihovi protektorji svojega namena, zadati Jugoslaviji smrti udarcev, niso dosegli. Nasprotno, kralj Aleksander za naprej ni samo legendarni vojni junak in apostol miru, temveč tudi mučenik. V njegovi mučniški smrti je največja dokazila moč za pravilnost onega, za kar se je boril, za kar je v miru deloval in za kar je prejel svojo krinjo.

Ideja jugoslovenskega narodnega in državnega edinstva se je v dneh narodne nesreče že poglabila in okrepila. Vse centrifugalne tendence, zlasti federativne in separatistične, ki so same po sebi proti duhu našega časa, so sedaj pri nas definitivno odpravljene.

Tako je kralj Aleksander mrtev izvojeval še zadnjo, končno in odločilno zmago. Naša naloga je, da se ravnamo po kraljevih zadnjih besedah ter vsak na svojem mestu in po svojih najboljših močeh izvršujemo kraljevo oporoko: Čuvajte Jugoslavijo!

Prva in najnujnejša naloga onih, ki so za to poklicani, pa je, da nemudoma pristopijo k učinkoviti rešitvi našega gospodarskega položaja. Res je sicer, da gospodarske krize, ki je po svojem značaju svetovna, ne bi mogli od naše države popolnoma odvrniti. Prav tako pa je tudi res, da je ta kriza pri nas ostrejša, kakor bi smela biti. Marsikaj bi se bilo dalo preprečiti in marsikaj omiliti, če bi pokazali vsi v poštev prihajajoči več deležniki, več širokopolnostnosti in več požrtvovalnosti.

Jasno je, da taka stvar brez žrtve ne gre in da lahko žrtvuje samo oni, ki še kaj ima: kdor nič nima, tudi ne more nič žrtvovati. Kolikih gmoth' žrtve je res velik narod sposoben, to so ob izbruhu gospodarske krize pokazali Angliji.

Ideje, za katere se je kralj Aleksander I. Uedinitelj junaški boril, za katere je v mi-

ru požrtvovalno deloval in za katere je mučniško umrl, so zmagale. A kakor vsako, je treba tudi to zmago pravilno izkoristiti, sicer se izpremeni v poraz. Ni pa je mogoče izkoristiti drugače, kakor da se čim prej pristopi h koreniti rešitvi našega gospodarskega položaja. Jugoslavija mora postati vzor zakonitosti in poštenosti ter socialnega in gospodarskega reda. Sicer ni vredna vladarja, kakršnega je bil rajni viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj. Dr. Maks Robič.

Seja sreskega odbora JNS za konjski srez

Konjice, v začetku decembra

Po velikem gospodarskem zborovanju v Slovenskih Konjicah, o katerem je »Jutro« že poročalo, je imela sreska organizacija JNS važno sejo. Udeležili so se je vsi odborniki in vsi predstniki naših občin v srežu.

Sejo je vodil predsednik sreske organizacije, konjski župan g. notar Jereb Rado Uvodoma je omenil, da se je stranka iz konjskega sreza zelo častno udeležila pogreba Viteškega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja ter položila na grob venec, spleten iz zelenja s Pohorja in s Konjske gore. Sresko organizacijo JNS je zastopal poleg drugih tudi njen tajnik Ciril Zagreb. Spomin velikega pokojnika so vsi navzoči počastili s trikratnim klicem: Slava!

Po svojem poročilu je g. Jereb za nekaj časa zapustil sejo, ki jo je nato vodil podpredsednik Kuzman, vitanjski podžupan. Vršila se je razprava o bližajočih se volitvah v senat. Sreski odbor je zavzel svoje stališče glede kandidatur in soglasno odobrili dopis, ki sta ga o tem poslala banovinskemu tajnistvu JNS nar. posl. g. Gajšek in tajnik sreske organizacije. Za delegata na banovinsko konferenco, ki bo postavila službeno kandidatsko listo JNS za senatne volitve, je bil soglasno izvoljen tajnik g. Ciril Zagreb, za njegovega namestnika pa postajenačelnik g. Stanko Sajovic.

Predsedstvo je nato, od vseh navdušenih pozdravljen, zopet prevzel g. Jereb, nakar je nar. poslanec g. Gajšek podal situacijsko poročilo. Dotaknil se je vseh važnejših vprašanj zadnje dobe. Njegovo poročilo je bilo jako izčrpno. Tudi njemu so odborniki priredili burne ovacije.

Tajnik g. Zagreb je poročal željo vseh občinskih odborov, da se v prihodnji spomladi priredi romanje prebivalstva konjske sreza na Oplenac. Ta predlog kakor tudi predlog g. nar. posl. Gajška, naj se v vseh občinah sreza posadijo spominske lipe, sta bila soglasno sprejeta.

Po predlagani in soglasno sprejeti zapisnici namini voditeljem je g. predsednik ob 13. uri zaključil sejo.

Avtobus štev. 5.

Maribor, 10. decembra

Letos 12. novembra je banska uprava dovolila Mestnim podjetjem v Mariboru, da se uvede nova avtobusna proga, da bo predvsem ustrezala zahodnemu in severnemu delu, ki je doslej bil popolnoma izven omrežja mestnega avtobusnega prometa. Zato se je k dosedajni progi Vojašnica kralja Petra — Glavni kolodvor zamislila nova linija: Glavni trg — Koroška cesta — Vrtna ulica — Vrbanova ulica — Kosčeva goštila — Korošičeva ulica — Trubarjeva ulica — Gregorčičeva ulica — Gosposka — Slovenska, Vetrinjska ulica — Glavni trg. Vožnja na tej novi progi gre tudi v obratno smer ter se vsi trikrat dnevno in sicer zjutraj, popoldne in zvečer, t. j. ob času, ko ljudje gredo v službo ali se vračajo iz nje. Proti uvedbi te proge, ki gre delno tudi skozi Gosposko ulico, so se navajali mnogi razlogi ter so se še naknadno vršile razne pritožbe.

Kako je sedaj z avtobusom št. 5? Dejstvo je, da je frekvenca na novi progi slaba. Izkušnja je doslej v vseh primerih pokazala, da je vsaka na novo vpeljana proga slabo frekventirana, dokler se je občinstvo ne navadi. Vendar sodoj, da se frekvenca na tej progi ne bo izboljšala iz razlogov, ki spadajo v poseben članek. Na drugi strani je spet očitno, da mora tudi zahodni in severni del mesta biti na neki način deležen avtobusnega prometnega sredstva. Ako so tedaj pritožbe in ako frekvenca ne more napredovati, potem preostaja samo, da se prizadeje zbera, da svoje želje in predloge strnejo ter predložijo potem s konkretnimi navedbami in predlogi avtobusnemu prometu, ki bo brezdvomno vsako pametno misel pretehtal ter jo sprejel, ako bo občinstvu ter splošnim prometnim koristim v prid. S tem bi se vprašanje avtobusa štev. 5 moglo rešiti v prilog tistim, ki imajo očitke, pa tudi onim, ki imajo pravico do tega, da postanejo deležni možnosti, posluševati se avtobusnega prometnega sredstva.

Radio

Četrtek, 13. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.50: Poročila. — 13: Narodno obrambni dan. — 13.10: Čas, plošče. — 18: Plošče. — 18.20: Smuška ura ljubljanskega zimskosportnega združenja. — 18.50: Srbohrvaška narodna na ploščah. — 19: Srbohrvaščina. — 19.25: Čas, jedilni list, program za petek. — 19.30: Nacionalna ura: Karadjordje zavzame Beograd 1806. (univ. prof. dr. Stanoje Stanojević). — 20: Prenoos iz Beograda. — 22: Čas, poročila, radio — orkester.

BEOGRAD 17: Lahka glasba. — 20.30: Godba kraljeve garde. — 22.30: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.15: Slovansko pesmi. — 20.30: Prenoos iz Beograda. — PRAGA 19.45: Program iz Brna. — BRNO 19.45: Moški zbor. — 20.15: Plošče. — 20.30: Slike iz predvojnne dobe. — 22.15: Jazz. — VARŠAVA 20: Lahka glasba. — 21: Orkester. — 22: Lahka in plesna muzika. — DUNAJ 12: Orkester. — 15.45: Uspavanka. — 16.10: Plošče. — 17.15: Pesmi. — 19.10: Zborovski koncert. — 19.55: Operni večer. — 21.50: Orkester in vojaški godba. — 23.50: Ples. — BERLIN 20.10: Plesni večer. — KÖNIGSBERG 20.15: Orkestralni koncert. — 23: Iz Berlina. — STUTTGART 20.30: Prenoos iz Berlina. — 21.30: Violinski koncert. — 22.30: Klavirske skladbe. — 23: Lahka in plesna glasba. — RIM 17: Mešan glasbeni program.

S P O R T

Prvenstvo Jugoslavije v table tenisu

Kakor je že poročalo ponedeljkovo »Jutro«, se je v soboto in nedeljo vršilo v kletni dvorani hotela »Metropol« državno prvenstvo v table tenisu za leto 1934-35. Danes prinašamo še dodatek k temu poročilu, in sicer rezultat singla gospodov ter singla juniorjev.

Single gospodov. Po ogorčenih borbah v predkolu so se preri do finala: Hexner Ladislav (ZKD Zagreb), Nagy Ernst (Ilirija), Horvat Koloman (Hermes) in Maksimović Stevan (SSU Sombor). Finalisti so igrali na točke. Na dveh mizah so istočasno nastopili vsi štirje tekmovalci, na prvi obo Ljubljancina Nagy in Horvat dočim sta se na drugi mizi spoprijela sedanj in bivši državni prvak Hexner in Maksimović. Nagy in Horvat sta nudila lepo, sportno visoko stoječo partijo. Po menjajočih se vodstvih sta si sledila oba tekmovalca in končno dosegla stanje 2:2 v setih. Tudi v odločilnem setu sta si bila nasprotnika docela enakovredna. Po izenačenju 10:10 je sledilo stanje 20:20, ko je končno uspelo Nagyu izbiti se na vodstvo in si z zmago 23:21 zagotoviti tretje mesto v državnem prvenstvu. Popolnoma drugače pa je potekala borba za prvo in drugo mesto. Medtem, ko je bila prva igra živahna, odprta in za strokovnjaka, kakor za lajka v občinstvu zanimiva, je bila druga naravnost neznanost. Hexner in Maksimović sta izvajala tipično igro za točke, pri kateri je sleherni računal z napako svojega nasprotnika in ni tvegval sam izvajati poen. Tak način igre je vse prej kot propaganden in najmanj vreden državnih prvakov. Je pač tako, da vsak igra, kakor more! Hexner, ki je bil bolj zagrizen, je končno po dve in polurni borbi premagal Maksimovića s 3:2. Sledile so nato še preostale partije, ki so bile žal radi izredno defenzivnih iger Somborčanov precej nezanimive. Hexner proti Nagyu 3:0, proti Horvatu 3:0; Maksimović pa je premagal Nagya s 3:1 in Horvata s 3:0. Končno stanje v prvenstvu singla gospodov je torej naslednje:

1. Hexner Ladislav (ZKD Zagreb), 2. Maksimović Stevan (SSU Sombor), 3. Nagy Ernst (Ilirija, Ljubljana), 4. Horvat Koloman (Hermes, Ljubljana).

Single juniorjev: 1. Ratković Lovro (YMCA, Zagreb), 2. Heršković Adolf (Makabi, Zagreb), 3. in 4. Cvenkel (Ilirija) in Lazar (Reka). Ratković si je letos v drugi popolnoma zaslužen osvojil državno prvenstvo juniorjev. Finale Ratković-Heršković je bil izredno zanimiv in igra prvovrstna.

Po turnirju je sledila razdelitev daril. Oficialnost je otvoril predsednik LITP g. prof. dr. Bajec in pozdravil vse navzoče, predvsem zastopnika g. bana inšpektorja g. dr. Guština, katerega je zaprosil, da izreče zahvalo LITP, JTTS in vseh tekmovalcev visokemu pokrovitelju g. banu za njegovo širokogrudno naklonjenost ter mu obenem sporoči iskrene čestitke k njegovi 50letnici.

Nato je g. predsednik z v srce segajočimi besedami opozoril vse navzoče, da je poteklo ravno dva meseca, odkar se je izvršil gnusni umor v Marseilles, ki nam je oropal narodnega Očeta, našega velikega kralja in vodjo. Zamolklo je zadone la »Slava« po dvorani, nakar so igrači — zvesti Njegovi oporoki, Njegovemu najvišjemu cilju — zapislegli našemu novemu kralju Nj. Vel. kralju Petru II. in se tako pridružili ostalim sportnikom na najvrednejši način. Zatem je prevzel besedo vrhovni vodja turnirja g. mr. ph. M. Piccoli, se zahvalil celokupnemu vodstvu in ob tej priliki predal v imenu LITP g. dr. Bajcu diplomu za njegove izredne zasluge na polju table-teniskega sporta. Govorili so nato še zastopnik g. bana, JTTS in ZKD. Lepo uspeli turnir se je končal z družabnim večerom, pri katerem so tekmovalci prebili še par nepozabnih ur v družbi z ljubljanskimi tovariši.

Pomembno sportno slavlje v Murski Soboti

Sportniki SK Mure v Murski Soboti so nedavno imeli pomembno slavlje. Slavili so svoje letošnje uspehe. V klubskih prostorih gostilne Turk se je zbral celokupni odbor z igralci. Najprej je govoril prvi podpredsednik g. ravnatelj Lipič Josip, ki je nazdravil najvišjemu zaščitniku sporta je nikov Nj. Vel. kralju Petru II. Nato je povzel besedo načelnik nogometne sekcije g. Nemec Janko ter v daljšem govoru orisal delovanje naših pridnih sportnikov, ki so z vztrajno ljubeznijo do zdravju potrebnega sporta dosegli v 10letnem delu tako lepe uspehe, tako da so si priborili jesensko prvenstvo Mariborskega okrožja. Odigrali so 25 tekem. Zmagali so 15 krat, izgubili pa 7 krat, tri tekme so ostale neodločene. Zabili so 102 gola, a dobili 58.

Nato je povzel besedo g. župan Hartner Ferdinand, ki je čestital k tolikemu uspehu poudarjajoč, da jim je bil vedno naklonjen in da bo zastavljal ves svoj vpliv, da pride društvo v prihodnjem letu do svojega lastnega igrišča. Z burnim aplavzom so sportniki sprejeli to izjavo.

Tajnik društva, bančni uradnik g. Peterka Raoul, je nato opisal v šaljivem tonu prizore s tekem. Pri tem se je posebno zahvalil »drukerjem«, ki so tudi pripomogli do teh lepih uspehov. Njegov govor v pristni prekmurskimi je dosegel višek veselosti, ko so na njegov poziv prišli v dvorano na krožnikih 102 obložena kruhka, ki naj simbolizirajo zabite gole.

Predsedniku so nato sportniki poklonili iz lepene in slik sestavljeno miniaturno postavo igrišča z igralci, ki so priborili te lepe uspehe. Ginjen se je predsednik g. Arval zahvalil za veliko pozornost. Mi želimo sportnikom v Murski Soboti, da še dalje delujejo za splošni blagor ljudskega zdravja.

Prvi poraz dunajske Austrie v Angliji. V ponedeljek je Austrija igrala svojo četrt tekmo v Angliji, in sicer v Sheffieldu, kjer je doživela svoj prvi poraz. Porazil jo je klub I. lige Sheffield Wednesday s 3:0 (3:0).

Predavanje zdravstveno-vzgojnega odseka LNP. V četrtek 13. t. m. ob 20. bo Zdravstveno-vzgojni odsek nadaljeval s ciklusom svojih predavanj. Na programu je zdravniško predavanje mestnega zdravnika g. dr. Ahčina o srcu, po možnosti s skioptičnimi slikami, in toimačenje no-

gometnih pravil. Z ozirom na koristnost in važnost tega predavanja se pričakuje od aktivnih sportnikov vseh panog polno številna udeležba. K predavanju, ki se bo vršilo v dvorani Okrožnega urada v Ljubljani, ima vsakdo prost vstop brez odzra ali je član kakega sportnega kluba.

ASK Primorje (centralni odbor). Klubov občni zbor bo v soboto v zeleni dvorani hotela Union. Pozivajo se vsi načelniki sekcij, da pripravijo izčrpna poročila. V svrhu sestave novega odbora se sklicuje v četrtek pri Levu ob 20.30 sestanek vseh podpornih članov kluba, kakor tudi odbornikov centralnega in vseh sekciskih odborov.

SK Ilirija. Redni občni zbor bo drevi ob 20. v dvorani Okrožnega urada za varovanje delavcev. Dnevni red obsega poročila upravnega odbora ter sekciskih načelnikov za poslovno leto 1933-34, volitve ter sklepanje o predlogih upravnega odbora. Za redno članstvo je udeležba na občnem zboru obvezna.

ZSK Hermes (Uprava Igrišča). Danes ob 19. seja odbora v lokalni na glavnem kolodvoru.

SK Slovan. Drevi ob 19. v telovadnici na Ledinu strogo obvezen trening za vse verificirane igralce. K treningu so posebej vabljene še gg. Sinkule, Uljan, Stojković in Vidic.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblaknost 0-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

11. decembra

Ljubljana 7, 757,8, 8,6, 95, 0, 10, dež, 4,6; Ljubljana 13, 756,9, 10,0, 95, N1, 10, dež, —; Maribor 7, 756,2, 10,0, 80, S1, 10, —; Zagreb 7, 758,0, 9,0, 90, NE2, 10, dež, 0,3; Beograd 7, 760,6, 5,0, 80, ESE5, 10, —; Sarajevo 7, 761,5, 6,0, 90, 0, 10, —; Skopje 7, 766,2, 6,0, 90, 0, 10, —; Kumbor 7, 762,0, 14,0, 90, SE5, 10, dež, 22,0; Split 7, 759,0, 14,0, 90, SSE3, 10, —; Rab 7, 757,8, 12,0, 90, SE6, 10, dež, 2,0. Rogaška Slatina 7, —, 7,0, 92, SW1, 10, dež 0,3.

Temperatura: Ljubljana 10,8, 8,4; Maribor 10,0, 5,0; Zagreb 10,0, 9,0; Beograd 9,0, 3,0; Sarajevo 9,0, 4,0; Skopje 10,0, 6,0; Kumbor 13,0, 12,0; Split 14,0, 10,0; Rab 11,0, 10,0; Rogaška Slatina 12,0, 7,0.

Iz življenja na deželi

MALA NEDELJA. Rojak g. Spindler Martin, pomočnik finančnega ravnatelja v pokajo, je obdaroval za Miklavževo revne šolske otroke s peremskimi, peresi, svinčniki in radirkami. Šolski upravitelj mu izreka v imenu otrok najlepšo zahvalo.

Kakšno SKRIVNOST pozna ta ČLOVEK

On Vam lahko da tako lepoto, ki bo očarala vsakega moškega - ŽE V NEKAJ DNEH

Ali se hočete poročiti še letos? Ali hočete biti tako lepi, da bi se Vam mogel le redko kateri možki upreti? Če hočete to, potem si zapomnite vsako besedo naslednjega obvestila.

Po zaslugi nenavadne nove formule, ki jo je odkril neki znameniti učenjak, lahko v nekaj dneh postanete tako lepi, kakor si želite.

Marcelle Tinayres

Upornica

Roman

Oh, tista knjižica, »Princesa Clevska«, ki jo je bila dobila nekoga dne v februarju za spominski dar... Izprehodi v dveh: ali je Jozana z isto mišjo kretno naslanjala glavo na ramo svojega spremljevalca, kakor jo je naslanjala pri Noëlu?... Prva pisma: kaj se je bilo zgodilo z njimi?... Stisk roke, krstno ime, zajec-ljano s tihim glasom, priznanje... in zmedenost njenih pogledov, drhtenje rok in ustnic... In zdajci je Noël v rdeči zarji svojih misli zagledal neznan kraj... in njo in njega, odeta v žareči somrak strasti... Tedaj je zaril glavo v blazine in si grebel z nohti v dlani... To je bila najstrašnejša minuta, trpljenje, ki je brez vsakršne plemenitosti poniževalo ljubljeno ženo in vleklo ljubezen v blato. Noël si je tedaj želel, da bi mogel zapustiti Pariz in ne bi nikoli več videl Jozane! A drugo jutro je prišel k njej in samo rekel:

»Zelo, zelo radi me morate imeti, zakaj hudo sem nesrečen... Razumela ga je, jokala je... in Noël jo je tolažil in ob tem pozabljal svojo bol. Časih so bili med njima tudi prepiri, v katerih se je bol ljubčega srca, izpodbodena po besedi, po trenutku nenaadne molka, mahoma izpreminjala v jezo.

»Postranske misli ima, ki jih ne poznam: morda se vdaja spominom, ki se mi jih ne upa priznati... Ne pove mi vsega!... Zakaj nikoli ne govori o svojem otroku?... Prizadeval sem si, da bi vzljubil tega otroka, in nič pri meni ne priča o kaki nehotni mrž-

nji, niti tista naravna žalost ne, ki me smerom obhaja, kadar je med nama...«

Očital je Jozani, da se vpiro njega nekam plaši tega, da bi pokazala Claudeu svojo ljubezen... »Več ljubeče žene je v njej kakor matere,« je mislil sam pri sebi in se pogosto vpraševal, kje neki za časa njenih vsakdanjih snidenj in izprehodov pušča otroka, prepričan, da se ne ukvarja s Claudeom nihče drugi kakor Tourette. Ščasoma je pa opazil, da je Jozana skrbno nadzorovala zdravje, duševni razvoj in vzgojo svojega sinu. Claude je hodil v bližnjo ljudsko šolo, in Touretina naloga je bila, da ga je vodila tja, hodila ponj in pazila nanj, kadar se je igral na skvru za cerkvijsko Naše Gospe. A naj je bila kjerkoli, mati ni nikoli zanemarljivo svoje ljubljene dolžnosti. In kadar je Noël videl, da z nemirom, ki ni povedala njegovega vzroka, hiti proti domu, je gotovo mislila na Claudea.

Noël si je želel, da bi rajši njemu izkazovala ta nemir, to nežnost in vsa ta čuvstva, ki jih je sama priznavala... Ali mar ni videla, kako hvalevredno se je trudil, da bi imel Claudea rad?... In vendar — med tem, ko bi bil sina Pierra Valetina brez obotavljanja stisnil na svoje srce — sina onega drugega je mogel samo trpeti...

Oni drugi... Noël ga je od dne do dne huje sovražil!... In kako goreče ga je želel poznati, samo da ga ne bi povsod videl... Kolikokrat je poslušal Jozano in prežal na to, ali ne bo morda po naključju izrekla imena, ki je poznal njegovi začetnici — M. N.! Imena, ki bo ostalo v spominu te žene skrito kakor živo bitje — do njene smrti!...

Povsod je Noël lovil to ime in sledil za njim: na listkih papirja, po knjigah, na starih razglednicah, ki se je Claude z njimi

igral, da, celo na Claudeovih lastnih ustnicah, zakaj mislil je, da bi ga bil deček utegnil poznati... Kadar je Noël govoril s prijateljico o ljudeh, ki so bili v zvezi z »Zenskim svetom«, je čakal, kdaj ji bodo trenile veje ali ustnice in kdaj ji bodo lica izdajala sko prebledela ob imenu, ki ga on ni poznal...

Pa nič... Ni se izdala, in na Noëlove namige in posredna vprašanja je odgovarjala:

»Povedala sem vam vse, kar je bistvenega... Kaj hočete še vedeti?... Dajva, živiva v sedanosti in pustiva preteklost...«

»Ko pa ne vem zanesljivo, ali sami živite v sedanosti in ali ste res vse pozabili...«

»Pozabila bom... Že zdaj pozabljam...«

Ni pa rekla: »Pozabila sem...«, in Noël je mislil:

»Nikoli ne bo pozabila... Prerada ga je imela... Kaj je vse prenesla od njega!... Paj vse je storila zanj!... V otroku — njegovem otroku! — ni vtešena samo preteklost, polna ljubezni, ampak tudi nekaj let, polnih hinavščine in prevare...«

Nato se je pridružilo njegovemu ljubosumju drugo čuvstvo, ki ni bilo ne zaničevanje ne nezaupanje in se je dalo vendar izraziti z besedami, ki jih govori Desdemonin oče Othello. Tudi Noël si je ponavljal, da je že enega prevarila — in »takisto naj se zgodi tudi tebi«.

To, da je mogla Jozana živeti v taki laži, je bilo Noëlu nerazumljivo; njegova neupogljiva odkritosrčnost se je upirala temu, in tem bolj je sovražil »onega«...

In resnicoljubje, ki bi ga bil terjal od vsake ženske, je Noël še bolj oblastno terjal od Jozane — ki je znala lagati in ki je bila že lagala...

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le. ce zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor priložite **Din 3.— v znamkah.**

PRI UTRUJENOSTI IN IZERPANOSTI VSEGA TELES PRI STAREJŠIH OSEBAH.

Utrujenim in starejšim osebam toplo priporočamo, da si dajo masirati telo s preparamom »Alga« na večer, predno ležejo spat, in zjutraj predno vstanjejo. Zvečer vam bo po masaži telo lahko, uživali boste globoko spanje, ki vam da odpočitek in vas okrepi. Zjutraj po masaži ostanite še nekaj časa v postelji. Ko vstanete, vam bodo udje gibki, huj lahn kot v prerjenem telesu, čutili boste novo svežino, vedrost in življenjsko moč.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—.

Reg. S. br. 18117.32.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodavačica

može da bude i početnica, do 23 godine, za svršenom srednjom školom, koja govori hrvatski, njemački i madjarski ili francuski — trazi druguljar. — Oveome odgovarajuće ponude na slikom na: Niko Bogdan, Dubrovnik. 34731-2

Občinski tajnik

sokolski delavec, dobi službo na Dolenskem. — Ponudbe pod »Tajnik« na oglasni oddelk »Jutra«. 34736-4

Šiviljsko pomočnico

sprejem takoj. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 34732-1

Sedlar, pomočnika

srednjega izučnega rabimo za izdelovanje golence (gamaš). — Mesta stalno, plača po dogovoru, nastop takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Sedlar«. 34731-4

Mesto 2 uradniških moči

razpisuje večja kulturna organizacija. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra« 34735-1

Službe išče

Beseda 50 para, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Mesarski pomočnik

s polletno prakso, išče službo. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Mesar«. 34734-2

G. Th. Rotman:

Vožnja s kolesom in njene posledice

»Pomagajte! Pomagajte!« Korle, ki v naglici ni našel boljše opore, se je oklenil vratu gospe Milogoznice in pri tem dobesedno potisnil nesrečnici nos skozi šipo.

Kotel

120—140 kub. m. kupim, soustavi Tischbein, najstarejši 20 let in kakšna cena pod značko »L. 77« na oglasni odd. »Jutra«. 34458-7

Kapital

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančne vl. knjižice

kupujemo, prodajamo, kom. budimo največkrat. — Izpodbijamo takoj v gotovini Poslovni zavod d. d. Zagreb, Praska ul. 6/II. Tel. 38-38. Za odgovor priložite 3 Din v znamkah. 338-16

Hranilne knjižice

kupite in prodaste vseh denarnih zavodov najugodnejše edino pri Bančni kom. zavodu v Mariboru. Za odgovor 3 Din. 34449-16

Hranilno knjižico

Celjske posojilnice (Narodni dom) cca 60.000 Din, prodam proti gotovini. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Gotovina«. 34739-06

Kateri veletrgovci s specerijo

vsame za specerijko blago hranilno knjižico Mostne hranilnice v vlogi Din 32.000, naj pošlje ponudbo na oglasni oddelk »Jutra« pod »Trgovci«. 34731-16

Vrednote

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zlato, srebro, platina

kupuje po najvišjih cenah. — Poslovni zavod d. d. Zagreb, Praska ul. 6/II. Tel. 38-38. Za odgovor priložite 3 Din v znamkah. 34734-44

Prodajam

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Površniki

treščobovci, umetni suk. naj. Najboljše nakup. pri Prokur. Sv. Petra s. 14. 138-6

Kupim

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stekleno omaro

(vitruino) kupim. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Vitruina«. 34730-7

Cvetični med

50 mte po Din 9 kg prodaja samo na debelo čelabratstvo Blaževac, Piškorevi via Djakovo. 34737-33

Les

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prodaja lesa

Za država uprava razlaš. gozdo v Ljubljani razpisuje pismo oterfano licitacijo cca 1000 m³ celuloznega lesa in cca. 750 m³ mehkih blodov. — Les se prodaja franko skladišče Sv. Lovrenca na Poh. Drazba se vrši 28. decembra 1934 v Mariboru. Natanični pogoji so na razpolago pri gornji upravi v Ljubljani, Aleksandrova c. št. 47I. 34735-16

Lokali

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal

s dobro vpetano kuhinjo, na prometnem kraju Ljubljane oddam v najem proti odkupnini inventarja. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Ugodno«. 34734-19

Modna trgovina

za gospode, v centru mesta pod ugodnimi pogoji naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Modna trgovina«. 34731-19

Parterno skladišče

avrelo in avro. 80—100 m² na prometnem kraju, tudi dvoristično, se sice za nekaj ali 1. februarjem. Po možnosti s priključnimi pisarniškimi prostorji s celo ali dvema sobama. — »Okod« d. d., Ljubljana, Tyrševa cesta 31, telefon 33-40. 34430-19

Modistovski salon

dobro idot, v centru mesta prodam radi preostle. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Salon«. 34736-19

Gostilno

na prometnem kraju pod ugodnimi pogoji prodam. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Kajžnice«. 34735-40

Stroji

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Za štancanje

kupim ročni stroj ali ročno štelno proo. Ponudbe na Fr. Kham, Miklošičeva 6. 34748-30

Stanovanje

odda Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje stanovanje

primerno za obrtnika v sredini mest oddam 1. februarja. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 34501-21

Stanovanja

odda Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Bledu

iščem komfortno stanovanje 2-3 sob s kuhinjo, za 14 dni — čez božične počitnice. Odgovore na oglasni oddelk »Jutra« pod »Bled«. 34732-31/a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davek 2 Din, za štiro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prazno kletno sobo

za eno osebo, v katero se lahko postavi medicinska in takoj oddam. Sredina št. 5 Prula. 34706-26

Opremljeno sobico

preprosto, oddam gospodu — Breg 142. 34747-23

Lepo, mesečno sobo

s prostim vzhodom, takoj poceni oddam v Ključavničarski ulici št. 4. 34730-35

Windfix

Ni več ne prepiha in ne vetra! WINDFIX, Zagreb, Gajeva št. 20. Telefon 55-66. Ljubljana, Zrncec Franjo, Cankarjevo nabrežje št. 5.

AGATA TOMŠIČ

soproga zvančnika državnih železnic v pokoju dne 11. decembra ob 3. uri zjutraj po dolgem trpljenju, previdna s tolažili sv. vere mirno preminula.

Pogreb bo v četrtek, dne 13. decembra 1934, ob 1/3. uri iz zavetišča Sv. Jožefa, Vidovdanska cesta, na pokopališče k Sv. Križu.

Zalujoči: TOMAŽ, soprog; FRENCE, LOJZE, sinova; VERA, hčerka, in ostalo sorodstvo.

Ne gre drugače!

Varčevati bo treba! Oblike in perilo si bom sama delala. Saj dobim pri »ženi in domu« vsak mesec krojno prilogo, kjer so nazorno narisani kroji za vsa oblačila.

Tudi Vam priporočam, da si naročite »ženo in dom«. »žena in dom« je zabaven in praktičen list in ne stane mnogo: s prilogo za kroje in ročna dela samo Din 18.— na četrt leta.

Naroča se pri upravi »žene in doma«, Ljubljana, Dalmatinova ul. 10.

Skromno sobico

s elektriko in vso prav dobro okrho oddam gospodini, oziroma dijakini za 450 Din. — Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 34733-33

Lepo sobo

opremljeno v centru mesta takoj oddam. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 34733-33

Prazno sobo

s štedilnikom sobično in svetlo takoj oddam gospodu ali gospe v Florijanski ulici št. 34. 34731-33

Gospoda

sprejem k manjši družini s hrano ali brez. Oglasi se je med 33. in 34. uro. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 34730-33

Lepo sobo

gorko, s posebnim vzhodom oddam boljšemu gospodu ali gospodini s hrano ali brez. Klavir na razpolago. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 34730-33

Prazno sobo

s strogo separatnim vzhodom oddam v centru mesta. Naslov v vseh poslovalnicah »Jutra«. 34746-33

Sobe išče

Opremljeno sobo mirno, izčem za januar. — Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Akademik«. 34735-23/a

M. Hrnjak

lekarnar — Sisak.

Plise za volane v različnih gubah, specialni entel oblek, volan, šalov itd., ažuriranje, entel vložkov in čipk, predtiskanje, vezanje monogramov, zaves, perila hitro, fino in poceni izvrši

matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj. 129

KUBANY-JEV

MATE ČAJ

hrani ter krepi živce in mišice. Pospešuje prebavo, dela apetit, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne gihta ne revme. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po Din 15.—, ali pri zastopstvu Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1, ako pošljete vnaprej Din 15.—. Sportniki, turisti, lovci in nogometaši: pijte ga redno! 126

ZOBOTREBCE

v snopičih, okrogle in ploščate kupim vsako količino. Ponudbe z vzorci in najnižjo ceno na

»KING«, BEOGRAD, VRAZOVA 26.

SH ELL

— FLOOR POLISH za parkete

— FURNITURE POLISH za pohištvo

— DRY CLEANER za čiščenje madežev iz svile in finih tkanin

— WHITE OIL olje za šivalne stroje in fine mehanizme

— SHELL TOX zoper vsak mrčes: ste-nice, ščurke, molje, muhe

GOSPODINJE, ZOPET BOSTE SREČNE

ako zahtevate in kupite pri svojem trgovcu gornje predmete, ki so Vašemu gospodinjstvu neobhodno potrebni.

ANGLO-JUGOSLAVENSKO PETROLEJSKO D.

BEOGRAD ZAGREB

NAJNOVEJŠE

RADIO APARATE

odlične kakovosti po nizkih cenah po ugodnih plačilnih pogojih

Vam nudi

Philips

Super Inductance RADIO

zastopstvo

H. SUTTNER, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 6.

Zahtevajte brezplačni cenik!

Sprejemanje popravil!

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. — Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.